

Próbaüzem alatt az új rekonstrukció

Szerdán 15.50-kor fontos eseményt rögzíthettek a szénélőkészítő üzem diszpécseri irodájában. Ekkor kezdte meg a próbaüzemelés az új, nehéz szuszpenziós eljárással működő üzemszert.

E nem mindennapos pillanatnál ott voltak a vállalat szakemberei, köztük Vedródi Antal és Szabados György is. Természetesen képviseltették magukat az üzem műszaki vezetői: Schusztér Ferenc, Popovics József, Tasnádi László és Ács Imre elvtársak is.

A próbaüzemelés gondos előkészület vezetése be. Elméleti és gyakorlati oktatásban részesítették azokat a szakembereket, akik

az új gépek kezelésére hivatottak. Érthető, hogy már az első órákban is zavaratanul folyt a munka. Egyelőre azonban az új gépsor egyharmad teljességgel dolgozik. A 60-65 ezer forintos beruházás műszaki átadása szeptember közepére várható.

Magunk is megtekintettük a rekonstrukciót. Az első benyomások igen kedvezőek: szinte hiba nélküli pontossággal működik az új egység. Ha a továbbiakban sem lesz rendellenesség, jobb lesz a szén minősége, tehát vállalatunk a vásárlók igényeit jobban ki-elégítheti, így a bevételi oldalon is javul majd a mérleg.

A szovjet bányászok ünnepe

A Szovjetunióban augusztus 31-én ünnepelték — huszonkettő alkalommal a Bányászok Napját.

A Szovjetunió a világ egyik legnagyobb bányászországa, a kőszén és barnaszéntartalmak több mint fele itt található. Az 1968. évi felmérés szerint 6800 milliárd tonna. Ugyancsak ebben az évben 594 millió tonna szenet hoztak a napvilágra a szovjet bányászok.

A bányaművelési technika évről évre korszerűsödik. A legnehezebb bányamunkákat — a fejtést, szállítást — gépek végzik. A szén szállítóságra juttatását 78 százalékgig gépesítették. Ez a múlt évben 10 ezer bányászkezet szabadított fel egyéb bányamunkák számára. Ez év elejére még 529 darab szénharácsolót állítottak munkába. Ugyancsak

a múlt év eredményei között tartják nyilván 10 bánya és 6 széndúsító teljes gépesítését. Jelenleg 112 ilyen bányával és 30 dúsítóval rendelkezik a szovjet szénbányászat. Jelenleg 1200 fejtésen dolgozik speciális — nehéz bányászviszonyok között üzemelő — szénkombájn. 1966-ban még csak fele volt ezeknek a gépeknek a száma.

Teljes lendülettel folyik egy szuperteljesítményű — 4 millió tonna/év — a Krasznor-mejszkaja—Kapitalnaja bánya előkészítése a donyecki medencében. A kuznyecki Raszpadszkaja 1. teljesítménye elérte majd az évi 6 millió tonnához. 1969-ben újabb 22 bánya és külszíni fejtés, 8 széndúsító ontja majd a fekete gyémántot. 13 üzem rekonstrukcióját már befejezték.

A leggazdaságosabb módszerrel — külszíni fejtéssel — 1968-ban 149 millió tonna szenet bányásztak, az összermelés 24,7 százalékát. A külszíni fejtéseket nagyteljesítményű ekskavátorokkal, és szállítószalagokkal — többtíz-ezer tonna óránként látják el. Most nyitnak meg új külszíni fejtéseket a messzi északon. Az Irtisi 5/6 sz. bánya teljesítménye eléri a 45 millió tonnához, évente.

A szovjet bányáiparban a mérnökök és tudósok egész hadserege dolgozik. A Szénbányászati és Ipari Minisztérium felügyelete alatt 22 tudományos kutatóintézet tevékenykedik. Ezen kívül még 19 oktatási intézmény, 5 akadémiai és tervező intézetben folynak kutatások.

APN

Ma is a közösségért fáradozik

Bátai Jakab bányász édesapja nyomdokaiba lépett. Negyvenkét dolgozó esztendő áll mögötte. Manapság jól megérdemelt nyugdíjas éveit éli szorgos feleségével a komlói Bajcsy-Zsilinszky utcai kertés házban. Itt beszélgettünk egy hosszú délután. Filmkocsi-szerűen pergette vissza a régi történeteket. Közben szívesen kínált egy-egy pohárral.

— Édesanyám 13 gyereket nevelt, a ma is élő 11 közül én vagyok a legöregebb. Annak idején mi, idősebbek is rész vállaltunk a család gondjaitól, hogy minden napra jusson 15 karaj kenyér.

Alig 12 éves múlt, amikor munkába szolgált a sors. A bányában végigjárta az ismert ranglétrát, s frontaknászként ment nyugdíjba. Életének kisebb-nagyobb állomásai: az előlépések és a kudarcok jellegzetes munkasportrét rajzolnak róla.

Negyvenötös párttag, feleségével együtt. Az első időtől kezdve pártvezetőségi tag.

— Negyvenkilenc július tizenegyediké, a személyzeti intézmény létrehozása jelentette számomra az első kiemlést. Üzemi személyzetnek nevezték ki Kossuthra. Aztán a trösztbe kerültem osztályvezetőnek Lerch Antal helyére. Ötvenkettő február tizenötödikén alakult meg a városi pártbizottság. Ambrus Jenő lett a titkár, jómagam pedig az egyetlen munkatárs. Az irodánk akkor a mostani úttörőház emeletén volt, a földszinten az ifjúsági szervezet. Gallusz József volt a titkár, aki ma tanácselnökünk. Ambrus Jenő azóta is a pártbizottsági titkár tisztségében tevékenykedik — Pécsen.

Emberségét, az igazságért kiálló politikusi enjét mindig magával vitte, bármilyen magasra is emelték. Mert Batai Jakabot behívják a Bányáipa-

ri Dolgozók Szakszervezete központi vezetőségébe is.

— Egyszer szölk: „Te, Jakab, neked Pestre kell menned. Sürgős munka vár rád. Két hét múlva hazajöhetsz!” — De a két héttől öt hónap lett. Maradhattam volna ott tovább, de itthon éreztem magamat jobban.

Nem mondja ki, de látom rajta, hogy a város építése, a mindent elsöprő lendület, a lüktető új élet hívta vissza Komlóra. Az 1951-ben alapított város minden lelkes embert szívesen várt. Vonzó ereje Batai Jakabot sem engedte el többé. Itt maradt. Pedig kisebb kenyér várt rá. Kossuth-bányán szakszervezeti titkár lett.

— Ekkor ötvenhárom írt a naptár. A „Vass-korszak” élte világát. Vass Zoltán volt a trösztigazgató. Ellentmondást nem tűrő embernek ismertem. Nem sok jövője volt annak, aki összeütközött vele. Egyszer én is összeszólkoltam. Jogos bérügyben vitatkoztunk. Megfenyegetett. Nem engedtem azonban a negyvennyolcból.

A konfliktus azzal fejeződött be, hogy Batai Jakabot rövid idő után új munkahelyen találjuk. 1954. augusztus 1-én ismét a pártbizottság tagjává választották. Ebben az évben avatták az új párt-székházat.

Magam is örök egy innenvaló képet, amely még élesemben húzza meg a riportalany kontúrjait. A sors úgy hozta, hogy irodánk egy folyosóra nyílt, egymással szemben. Éveken át nap mint nap sorban álló embereket láttam ajtaja előtt. Soha nem fogott el türelme. Megértő volt mindenki iránt, s ha lehetett, nyomban intézkedett. Ha netán a panaszos nem kapott orvoslást, jó szót, emberséges tanácsot vihett magával.

Ma már nehéz elbírálni az intézkedés helyességét: Batai

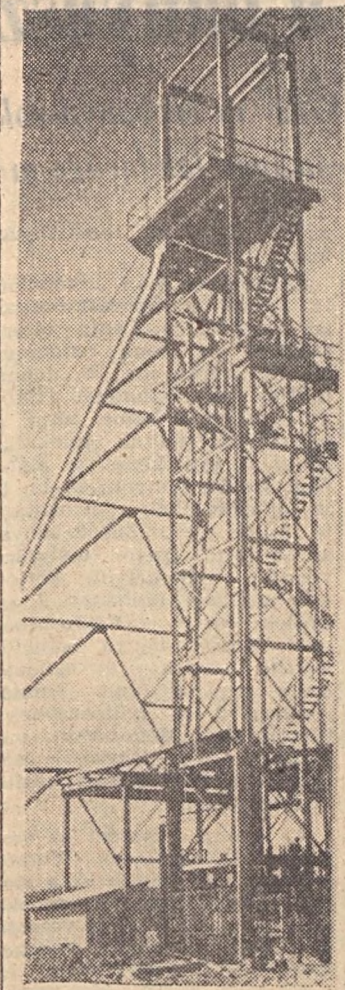
Jakabot 1960. augusztus 17-én új munkahelyre állították. Móka István üzemvezető mellé Anna-aknára került vezetőaknászi minőségbe. Az egyetemes után Kossuth-bánya lett a munkahelye és frontaknászként fejezte be pályafutását.

— A mozgalmi életben nem lehet az ember nyugdíjas. A bányász szakszervezet nyugdíjas alapszervezetének elnöke, a belvárosi pártalapszervezet tagja, a Hazafias Népfrent területi bizottságának elnöke vagyok és a negyedik ciklusban választottak tanács-taggá.

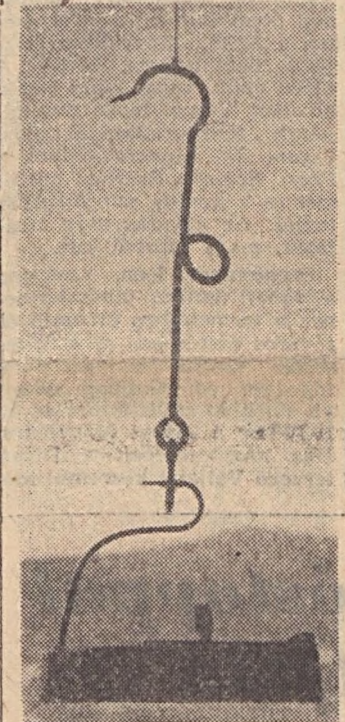
Aktív mozgalmi tevékenységéről magam is meggyőződhettem. Amíg beszélgettünk, Laczkó Vilmos területi népfrenttitkár, dr. Simek Árpád nyugdíjas tanácselnök és Szilárd Béla népfrentelnökségi tag kereste fel. A belvárosi polgári védelmi gyűlés előkészületeit tárgyalták meg.

A Kiváló Bányász, a Komló Építéséért, a Szocialista Munkáért, a Munkás—Paraszt Hatalomért Erdemérem tulajdonosa tehát ma is dolgozik. A közösségért fáradozik — ugyanúgy mint a korábbi évtizedekben. Vízihányó Imre

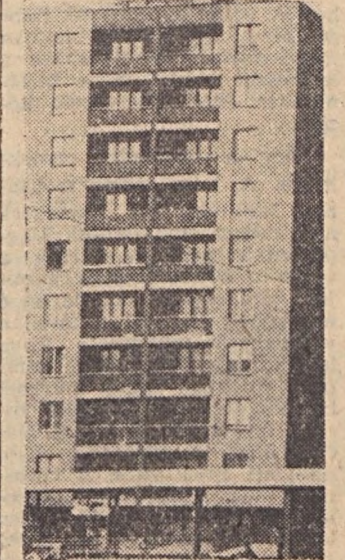
Ünnepünk, a 19. bányásznapi

A szászvári aknatorony

Régi bányászmeccses

Komlói bányászlakások

Ma hazánkban, falvakban és városokban az élet egy nagyon nehéz területén dolgozó emberekről, a bányászokról emlékeznek, ünneplik őket.

A 19. bányásznapi ünnepeljük. Városunk dolgozói és a dolgozók szervezetét nevében szeretettel köszöntöm bányászainkat. Mint minden ünnep, úgy a mai is szimbólum. Kifejezi bányászaink százados küzdelmét, a természet viszonylagos, eszernyi vezérei és a társadalmi igazságtalanságok elleni harcát.

A civilizáció, az emberi haladás magasabb fokra emelkedésének alapja az ipar, a mindig korszerűbb ipar megteremtése. Az ipar egyik fontos éltető eleme pedig a szén. A szén felszínre juttatásának nehéz munkáját bányászaink végezték és végzik napjainkban is. Ma már az élet egyetlen területe sem nélkülözheti a bányászok munkáját. A villanyfénytől pompázó városok, a gyenge fényű mecsekséktől megszabadult falvak, a modern gépek, közlekedési eszközök látása mind-mind a bányászaink teremtő munkájának gyümölcsei.

A nehéz munka végzői megbecsülést, tiszteletet érdemelnek. Nem véletlenül fogalmazódott meg a szép dalban életük nemcsak nehéz, de veszélyes körülménye így: „Várta váz rohanna meg, mint bérteretót a fergeteg.”

A bányászok szerepe munkájuk révén nélkülözhetetlen a gazdasági életben. A bányászok azonban nemcsak a termelőerők fejlesztésében, hanem a társadalmi haladásért vívott harcban is hősiessé és példamutatóan vették ki részüket. A proletáriátus osztályra szerveződése és az osztályharc nemzetközivé válása idején ott találjuk a bányászokat az első sorokban.

A mai nap e harcokra, a magyar bányászok harcaira emlékeztek. 1919 szeptember elején az ellenforradalmi elnyomás és a fehér terror elleni tüntetésre készültek a bányászok. Elhatározták, hogy az úri rend elleni érzelmeik kifejezésére szeptember 6-án tüntetést, sztrájkot szerveznek.

A tatabányai tüntetés felvonulással kezdődött. A felvonulók követelték a letartóztatott bányászok szabadon bocsátását. A felvonulásra csendőrsortúzt dördült, melynek következtében négyen azonnal meghaltak, 29-en súlyosan megsebesültek.

A tatabányai tüntetéssel egyidőben léptek sztrájkba a komlói, nagymányoki, a szászvári bányászok is. Az ellenforradalom ereje azonban az itteni megmozdulásokat is elnyomta.

A bányászok napját a tatabányai csendőrsortúzt emlékére ünnepeljük. E napon megemlékezünk azokról a bányásztársainkról, akiknek életét 30 évvel ezelőtt Cseretón oltotta ki az embertelen rendszer csendőreinek fegyvere. Emlékezzünk mindazokra, akiket a mecseki szénmedencéből — Komlóról is — hurcoltak el a németek a második világháború idején.

A Horthy vezette ellenforradalmi rendszert egész fennállása idején az a féktelen terror jellemezte, amellyel fellépett hatalomra jutása kezdetén.

A történelem menetét azonban nem lehet megállítani. Veréssel, vérontással, megfélemlítéssel nem lehet emberi törekvések elé áttörhetetlen akadályokat gördíteni. A megállítás, az emberi méltóság sárba tiprása erős összefogást, elszánt szembenállást vált ki. Az úri Magyarország bemoeskolta, félredobta a humanizmus kötelező etikai kódexét.

1945 tavasza gyökeres változást hozott az egész magyar nép életében. A már korábban önmagára eszmélt nép a maga kezébe vette saját sorsának irányítását. Új állam építéséhez fogtunk hozzá nemcsak a gazdaság, hanem szellem területén is. E munkában kezdettől ott vannak és élén haladnak a bányászok. Kemény, küzdelmes évek voltak. Nem volt megfelelő élelmiszer, rosszak voltak a lakáviszonyok. De a bányászok megértették, hogy egy új, egy más ország kéri segítségüket, amelyért a legnagyobb tettek se jelentenek fáradtságot. Ki ne emlékezne a szénesták idejére? Valóban harc volt ez az időszak. Hősök születtek. Sokan közülük nem ünnepehetnek ma velünk, mert elragadta őket a halál. Itt pi-hennek a Mecsek hátjai alatt, amelynek gyomrában oly sok évet dolgoztak, dacolva a természet szépségeivel. Ma róluk emlékezünk, a névtelen közkatonaokról.

A bányászok sokat tettek az új rend erősítéséért és egyre magasabb fokra való emeléséért. A bányászok fiait ott találjuk a haza védelmében örködő hadseregünk magas rangú tisztjei — a kultúra magasabb fokra emelésén fáradozó értelmiségiek között és a közélet minden területén.

Az elmúlt évek bebizonyították, hogy a munkásosztály, a nép, ha kezébe veszi sorsának irányítását, hatalmas tettekre képes.

Várost építettünk a faluból. Kultúralt lakásokat építettünk az egészségtelen levegőjű barakkok helyett. Modern bányát teremtettünk a régi elavult helyett. Mindezt 24 év alatt. Mindezt elérhettük azért, mert népünk, az ipari munkások, bányászok, parasztok és a velük együtt gondolkodó haladó értelmiség megértette, hogy az ország az övé, és így az alkotás, a munka örömmé változott.

Sok még a tennivaló, sok még a pótolni, javítani való. Az eddigi eredményeink azonban segítik megláttatni a jövőt, és így a csüggedés, a lemondó beletörődés nem lesz úrrá rajtunk. Helyette megkétszereződik erőnk és kétszeresen küzdünk azért, hogy szebb legyen hazánk és jobb legyen polgáraink élete.

A bányászokra a jövőben is nagy feladat vár. Az élet egyik legnehezebb területén végzik munkájukat.

Hősies, küzdelmes és dicsőséges múltjukért és eredményeikért köszönti őket az ország.

Köszöntöm én is őket városunk nevében. Ezúttal is köszönöm azt a félmillió forint értékű, de valójában attól többet jelentő munkát, amelyet az üzemi szocialista brigádjai végeztek társadalmi munkában városunk parkjainak szépítéséért. Köszöntöm a már nyugalomba vonult, nehéz munkától elfáradt öregeket, a nagy tapasztalattal dolgozó fiatalabbakat és a nehéz, de szép hivatású pályán most indulókat.

Köszöntöm a férjeikért és fiaikért minden nap aggódó bányászfelügyelőket és édesanyákat.

Sok sikert és jó szerencsét kívánok városunk minden bányászainak és hozzátartozóinak.

Komló városi Tanács Végrehajtó Bizottsága nevében:

Gallusz József
vb-elnök

Tanévkezdés az esti egyetemen

Az MSZMP Baranya megyei Bizottság Oktatási Igazgatósága értesíti hallgatóit, hogy az esti egyetem 1969/70-es oktatási tanévet szeptemberben az alábbi időpontban kezdi meg:

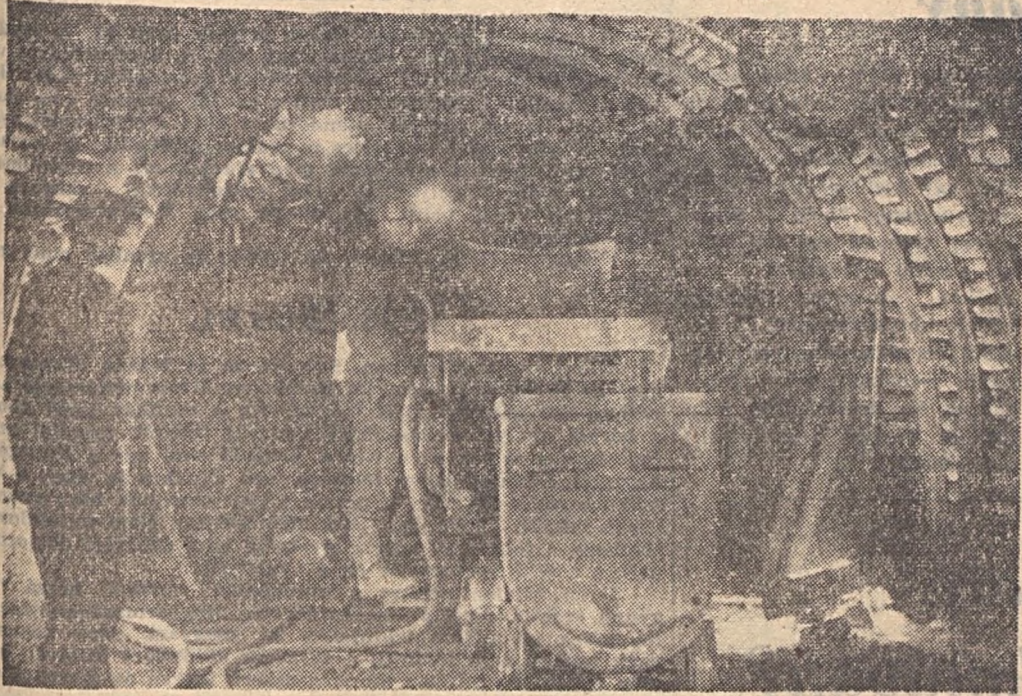
Pécsi központi 3 éves tagozat: I. évfolyam: 9-én, kedden du. 4 órakor. II. évfolyam: 8-án, hétfőn du. 5 órakor. III. évfolyam: 11-én, csütörtökön du. 5 órakor.

Pécsi 2 éves szakosított tagozat: I. évfolyam: 12-én, pénteken du. 3 órakor. II. évfolyam: 12-én, pénteken du. 4 órakor.

Pécsi 1 éves kiegészítő szakosított tagozat: 26-án, pénteken de. 9 órakor.

Komlói tagozat: I. évfolyam: 12-én, pénteken du. fél 3 órakor. II. évfolyam: 9-én, kedden du. fél 4 órakor. III. évfolyam: 17-én, szerdán du. fél 4 órakor.

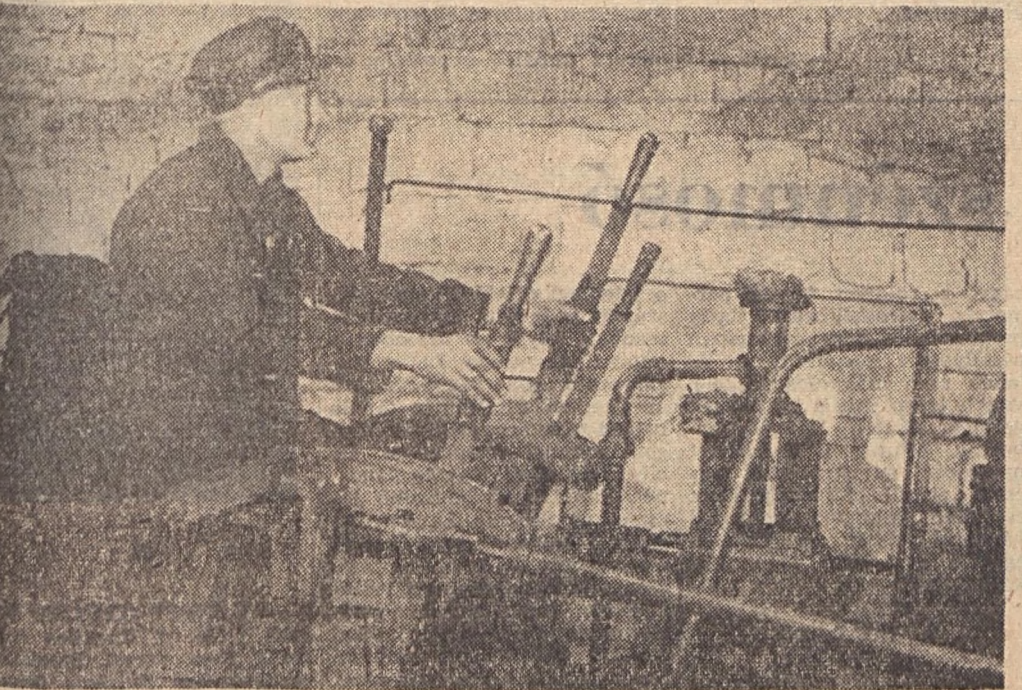
Bányász-hétköznapiak

Munka a vájvénen

Rokolya Sándor csapatvezető munka közben

Szállítógépész a pécsbányai vakaknán

Foto: Bosnyák

Szakszervezeti tudnivalók

IX.

ELLENŐRZÉSI JOG

A szakszervezetek ellenőrzési joga a gyakorlatban azt jelenti, hogy a dolgozók érdekeinek védelme, élet- és munkakörülményeik javítása céljából jogosultak akár beszámoltatás, akár helyszíni ellenőrzés útján megvizsgálni a szabályok, a megállapodások betartását. Az ellenőrzési jog érvényesülésének keretei között a gazdasági vezetőktől tájékoztatást kérhetnek, ellenőrzéseket szervezhetnek. A vállalatok, illetve a gazdasági vezetők kötelesek e tevékenységet elősegíteni, a szükséges felvilágosításokat magadni és a

megfelelő okmányokat rendelkezésre bocsátani. Az esetleges hibák feltárásakor a szakszervezetek jogosultak egyes személyek felelősségét megállapítani a rendelkezéseket feltárni és határidőt szabni azok megszüntetésére. Mindezeket túl, ha szükségesnek tartják, jogosultak eljárásokat kezdeményezni a hibák elkövetők ellen, felelősségre vonásuk céljából.

A szakszervezetek ellenőrzési joga egyértelműen érvényesül a bizalmi tevékenységben is. A szakszervezeti csoport beszámoltathatja a művezetőt, az osztályvezetőt (az illetékes gazdasági vezetőt), élet- és munkakörülményekkel kapcsolatos tevékenységéről. A bizalmi ellen-

őrizheti az ezzel összefüggő intézkedések végrehajtását, joga, sőt kötelessége felhívni a figyelmet a tapasztalt hibákra akkor is, ha minden esetben nem is tud konkrét javaslatot tenni kijavításuk módjaitra.

A szakszervezeti szervek, a bizalmi ellenőrzési joga eddig is biztosított volt. A tapasztalatok szerint azonban — különösen a bizalmiak — nem éltek eléggé e jogokkal. Az új gazdasági mechanizmusban a vállalatok, az alsóbb gazdasági vezetők önállóságának növekedése szükségessé teszi, hogy a bizalmiak is rendszeresen éljenek a Munka Törvénykönyve által biztosított ellenőrző jogkörükkel. (I. Mt. 14. §-át).

Egyenletes, biztos termelés Szabolcsbányán

Vissza a mélyszintre! — Egy kísérlet tanulságai

Szabolcsbányáról keveset hallhattunk az utóbbi időben. S ha hallottunk is — nem biztató híreket. A plusz munkaként vállalt külföldi biztosító-berendezés kikísérletezése számos előre nem látható műszaki buktatót eredményezett. S ezek az eredménytelenségek befolyásolták az üzem egész termelését, még akkor is, ha erről „kifelé” nem beszéltek. Már csak négy hónap választ el az év végétől, ismeretese az év nyolc hónapjának tapasztalatai, vajon sikerült-e leküzdeni a nehézségeket? Erre a kérdésre kerestünk választ azon a kerakasztal-beszélgetésen, amelyre Tátrai József üzemvezető irodájába meghívtuk Kereszturi Györgyöt, az üzemi pártbizottság titkár-helyettesét és Varga Jánost, a szakszervezeti bizottság titkárát. A választ Tátrai József, így fogalmazza meg:

— Magam részéről úgy értekelem, hogy amikor a napi 2600 tonnás operatív tervünket hozni tudjuk, máris leküzdöttük a nehézségeket! Sőt, a tények és a számok ismeretében állíthatom, hogy kedvező előjelekkel indulunk a szeptember elé. Bizony nem volt könnyű az elmúlt félév. Akkor, amikor vállalati érdekből vállalkoztunk arra, hogy a fizikai munka könnyítése érdekében alanyai leszünk a Gullick-féle biztosító-berendezés alkalmazásának, kikísérletezésének, nem számoltunk a nehézségekkel. A kísérleti munkahely dolgozóit áttelepítettük, az adott fejtésekben nem tudtuk azt lermelni, amire számítottunk, visszaestünk a mennyiségben. Ami az új biztosító-berendezést illeti, még nem tudok érdemben nyilatkozni, szeptember huszadika után készíjtjük el átfogó értékelő jelentésünket. Azt örömmel mondhatom, hogy éppen a mi műszaki meglátásaink alapján kívánja az angol cég változtatásait a berendezésen meg-

tenni, hiszen gyakorlatilag a mi 35—40 fokos dőlésű bányáinkhoz hasonló bányában, még ez a gép nem került alkalmazásra. Persze a mi üzemi terveink már ráépültek ennek a berendezésnek a teljesítményére is, és éppen a körülmények miatt érték bennünket a kudarcok. Hogy féléves szinten mégis hozni tudtuk azt a 98,6 százalékos mennyiségi tervet, amit tőlünk vártak, az elsősorban a Szabolcsbányán dolgozó tehetséges fizikai és műszaki gárdának köszönhető, akik véleményem szerint: úrrá tudtak lenni a nehézségeken!

— Minőségi szentermelésük miként alakult?

— Szintén javulásról adhatok számot. Hamu százalékkunk féléves vonatkozásban 39,0 volt, további négy-öt százalékos javulással számolunk éves szinten, — mondja Tátrai József.

— Egyidőben rossz hangulat uralkodott az üzemben, többen Szabolcsbánya leállítását rebesgették. Mi volt az oka?

— Ami a legnagyobb gondot okozta nekünk — kapcsolódik a beszélgetésbe Varga János — az, a szénbányászat egészére vonatkozó országos visszafélesztési koncepcióval magyarázható egyrészt. Meg kell mondanom, hogy igen kedvezőtlenül érezte hatását az üzemünkben. Amikor pedig vállalati érdekből áthelyezéseket hajtottunk végre, kilencven főt küldtünk Komlóra, Kossuth, Béta és Zobák aknához, akkor ez a hangulat tovább szítódott. Majd amikor Pécsbányáról kerültek át hozzánk emberek, sokan már Szabolcsbányát el is temették. Mondván: mi leszünk a következők! Ez a depresszió kemény feladatok elé állította a szakszervezet aktivistáit, választott vezetőit.

— Most ez a rossz hangulat megszűnt! — jelenti ki az üzem vezetője, Tátrai József.

A Lovai-brigád befejezte éves tervét

Kedves kis esemény színhelye volt szombaton reggel Kossuth-bánya tanácsterme. Az üzem gazdasági és mozgalmi vezetői fogadást adtak az ezüst fokozatú címmel kitüntetett Lovai István szocialista brigádja tiszteletére. A 16 fős szén-elővájó csapat nem kisebb sikerrel büszkélkedhet, mint az 1969. évre szóló terv befejezésével!

Szép ajándék ez a bányásznap előtt... A brigád évek óta kiemelkedően dolgozik, s a mostani ünnep azt is jelenti, hogy Lovaiék a III. ötéves tervre előirányzott termelési programnak is eleget tettek.

A terített asztalnál Kérdő Lajos, az üzem szakszervezeti bizottságának képviselője köszöntötte a teljes létszámban megjelent brigádtagokat. Brandt Béla főmérnök elismerését tolmácsolta:

— Az üzem életében a Lovai-brigád fogalommal vált. Mindig tiszteltetlennel adózunk irántuk. A csapat akkor húzza keresztül számításunkat, amikor nem is gondolunk rá. Itt azonban kedvezőbb dolgokról kell beszélnünk, hiszen mindig kiemelkedően dolgoznak. Az éves tervet befejező napon kilenc folyóméter vágatot hajtottak ki, ami rekordnak számít. Másnap ezt is túlszárnyálták, 12 méterrel írták be nevüket az üzem történetébe. Kívánom, hogy a továbbiakban is dolgozzanak ilyen példamutatóan és találják meg anyagi számításukat is.

Lovai István brigádja most zárta az esztendőt. A 874,2 folyóméter vágathajtási előirányzatukat kiváló munkával teljesítették. Centiméter/műszak eredményük 36,12. A teljesített műszak: 2420. Fejtelési eredményük a rekordidő alatt jóval meghaladta a 10 tonna/műszakot. Természetesen a keresetük is átlagon felüli, 56—57 ezer forint. A hűségjutalom fizetésékor az átlag meghaladja a hétezer forintot.

A csapat a szombati ünnepségen 4500 forint jutalmat kapott. Ime a vállalatnál elsőként éves tervét teljesítő brigád névsora: Lovai István, László Imre, Hompót Ferenc, Bagladi László, Illés János, Usléber István, Donka Ferenc, Csiki József, Lovas Sándor, Szűcs Lajos, Mechli István, Bene Károly, Széle István, Lovai Máttyás, Kiss László és Bakó Ferenc aknász, műszaki patronál.

A brigád tagjai szerényen beszéltek eredményükről. A siker titkát a kollektív munkában látják. Hosszú évek óta együtt dolgoznak, s aki a csapatba kerül valamilyen oknál fogva, az szintén tanúsíthatja, hogy a brigád igen fegyelmezett, nagyszerű odaadással végzi a napi feladatokat. A Lovai-brigád esetében tehát nem az úgynevezett kiemelés, vagy futtatás játszódik közre, hanem a becsületos munka.

— Szerintem a termelési eredmények is ezt bizonyítják. Sőt, ha már arról beszélünk, mondjuk meg, hogy éppen az általunk kezdeményezett jelentős beruházások is alátámasztják ezt. Műszaki fejlesztési koncepciónk, a távlati elképzelések ismeretében kijelenthetem, hogy Szabolcsbányán tíz-tizenöt éves viszonylatban nyugodt, egyenletes termelésre számíthatunk! Alátámasztásul még megemlítem, hogy jelenleg az ötödik szinten végzünk feltárásokat, de a közeljövőben a mélyszintekre, a VI. és VII. szintekre terjesztjük ki termelésünket. Dolgozunk aknáink 600 milliméteres nyomtávú csillepark kicszerelésén is. Sőt a napi 2600 tonnás tervünk helyett a 4—3300 tonnás napi termelésre számolunk. Ugy látom, hogy mindez jól bizonyítja azt, hogy Szabolcsbánya mintegy kétezer dolgozója, köztük az ezerhétszáz földalatti dolgozó, nyugodtan tekinthet az üzem és a saját jövője elé!

— Ugy hallottuk, utánpótlás keresésében nem nagy sikerrel jártak?

— Valóban ez a helyzet. Tizenkilenc baranyai községet jártunk végig, vajártanulókat toboroztunk és összesen kettőt sikerült ennek a szakmának megszerezni — mondja Kereszturi György. — Ez is azt bizonyítja, nem szívesen mennek ma bányászni, vagy engedik e területre gyermekeiket a szülők. Komoly munkaerő-gondokkal is küszködünk.

— Nagy problémánk ezen túl, hogy dolgozóinknál nagyon magas a táppénzes napok száma. Akad fegyelméletlenség, visszaélés is. Például egy dolgozó táppénzre megy, s közben odahaza órabéres munkát vállal, — máshol. E helytelen magatartás megszüntetésében sok segítséget várunk bizalmiainktól — mondja Varga János.

— Érdekelne, Szabolcsbánya dolgozóinak mi a véleménye a vállalati kollektív szerződésről?

— Most már tapasztalataink birtokában azt mondhatom, kedvezően fogadták — tájékoztat Tátrai József. — Ugy értekelem, valamennyi dolgozónk kellően ismeri is, hiszen szinte valamennyi munkahelyen kifüggesztettük, bárki, bármikor hozzájuthatott. Rendkívül nagy meglepedéssel fogadták a tévében már ismertett azon vállalati elképzelést, hogy segítséget nyújtanak a lakásépítőknek. Üzemünkben jelenleg tizenkettő dolgozó jelentkezett.

— Befejezésül: mit vár az üzem vezetője az év hátralévő négy hónapjában?

— Azt mindenképpen hangsúlyozni szeretném, hogy annak ellenére, hogy bár a kikísérletezésünk, az új biztosító-berendezés alkalmazása, rányomta bélyegét üzemünk egész évi munkájára, mégis büszkéek vagyunk arra, hogy bennünket jelöltek ki a kísérletre. Mert úgy érezzük, ha sikerül, akkor nemcsak Szabolcsbánya, de az egész vállalat valamennyi dolgozója számára végeztük el az üttörő-munkát! Mit várok a dolgozóinktól? Elsősorban a mintegy kilencszáz fős tőzsgárdától, a háromszázalékos kommunisztától, az üzem szervezett dolgozóitól, a KISZ-fiataloktól azt várom, hogy az elkövetkezendőkben rendszeresen és fegyelmezettebben végezzék napi munkájukat! Ha ennek érdekében mindent megtesznek és állítom, hogy a három szocialista üzemrészünk, a két szocialista körletünk és az 51 szocialista brigádunk képes erre, akkor nem járnak rosszul! Tavaly 19 napnak megfelelő nyereségrészesedést fizettünk átlagosan, idén ennél is többet elérhetünk. Ehhez a rendkívül felelősségteljes munkához kérem és várom Szabolcsbánya mintegy kétezer dolgozójának hasznos hozzáállását! — fejezte be tájékoztatását Tátrai József üzemvezető.

Csóka Magda

A világot járó brigád

„A szocializmus építésében a politikai és gazdasági munka mind nagyobb követelményeket támaszt a dolgozókkal szemben. Közösségünk, a megbeszélésen úgy határozott, hogy az 1967-es év eredményei alapján, az új gazdasági mechanizmusban megnövekedett feladatok végrehajtásának érdekében, szervezeten a szocialista brigádmozgásban való részvételével folytatja munkáját. Hazánk — szocialista brigádmozgalmában — eredményeinek ismeretében mi is megtegyük vállalkásainkat és küzdünk a kitüntetett Szocialista Brigád cím elnyeréséért.” — olvasható a Villamos Üzem Steinmetz Miklós szocialista brigád naplójának első oldalán.

Lapozgatva a naplót, szembejűnik, hogy nagyon sok külföldi városról készült fotó színesíti azt. Moszkva, Várna, Rostock, Leningrád városrészei láthatók a képeken, amiket a külföldön nyaraló brigádtagok küldtek az itthonmaradottaknak.

De nemcsak az utazásról, a munkáról is beszámolt a napló. Ime a brigád 1969. I. félévi beszámolója.

Az eredményes I. félévi munka, melyet valamennyi brigádunk elősegített, gyümölcsözőt az üzemünk és dolgozóinak számára egyaránt.

Eredmények:

	kWó	te	kWó,te
Pécs	29 004 159	870 543	33,32
Komló	48 801 727	1116 721	43,70
Eszak	2 644 670	58 339	45,33
Vállalat	80 450 556	2045 603	39,33

A számok tények, melyek önmagukért beszélnek. A tanulás terén tett vállalkásainkat is végrehajtottuk.

Grúz vendégeink

A 14 napra hazánkba érkezett grúz delegáció a múlt héten megérkezett. Az MSZBT megyei és vállalati szervezetének képviselői fogadták és kalauzolták el a vendégeket.

A 35 fős csoport — Mihail Geraszinovics Csikoványi elvtárs vezetésével — Zobák-akna-t is megtekintette. Az üzemben Piegli János, Rocskár Balint, Gálfi István, Szabó Jenő, Hegedűs Miklós és Steinez Tibor elvtárs mutatta be a bánya külszíni munkahelyeit. Gálfi István üzemi főmérnök tartott rövid tájékoztatót. A delegáció tagjai nagy figyelemmel hallgatták az információt és elégedettséggel fejezték ki a látottakról. A megleghangú, baráti légkörben lezajlott beszélgetés után a vendégek és a vendéglátók kölcsönösen ajándékot adtak át egymásnak.

Titejonovics Bukija, a küldöttség tagja nyugalmazott bányamérnök a következőket mondotta: — Most, amikor évtizedem ezt a reprezentatív bányászlapát, a legnagyobb örömet fejezhetem ki. Kaptam én már sok emléktárgyat, de egyik sem áll szívéhez olyan közel, mint amit itt vehettem át Zobák-aknán.

Hasonlóan nyilatkozott M. G. Csikoványi elvtárs is, aki mint tartalékos ezredes, 25 évvel ezelőtt részt vett a hazánk felszabadításáért folyó harcokban. — Igazán kedves barátokat ismerhettünk meg a Mecseki Szénbányánál — emelte ki. — Köszönjük ezt a meleg fogadtatást. Az itt szerzett élmények tovább erősítik a két nemzet fiai közötti barátságát. Amikor ezekben a napokban Budapesten felkeresem egykori harcostársaim, elvtársaim, jóleső érzéssel beszélhetek majd a pécsi — komlói új barátokról. Különben a Mecsek és Pécs városa Grúziához, illetve Tbiliszihez

Az augusztusi széntermelésnél 12 959 tonna előny

Az augusztusi széntermelés kedvező eredményeket hozott. Hétfőn reggel csak előzetes adatokat rögzíthetünk a vállalat statisztikusainak jelentése alapján. E szerint augusztus 1—31 között 104,1 százalékos előny el. Ez azt jelenti, hogy 12 959 tonna előnyt szereztek. Öt üzemünk és a Tanbánya kiemelkedően dolgozott. Adóssággal zárta viszont a hónapot Szabolcs-bánya és Zobák-akna. A brikett üzemek összesítése is kiváló, 106,8 százalékos. Különösen jól dolgoztak a hidasiak, akik

122,1 százalékkal zárták a hónapot.

A mennyiségi előirányzatot figyelembe véve, az üzemek rangsora (előzetes számítások alapján):

1. Pécsbánya	118,3%
2. Béta-akna	111,0%
3. Kossuth-bánya	109,9%
4. Vasas-bánya	104,6%
5. Szászvár	102,9%
6. Szabolcs-bánya	94,1%
7. Zobák-akna	93,0%
Tanbánya	162,9%

A Zobák-aknaiak — a legutóbbi hónapok sikeres terv-

teljesítése után — ismét adóssággal fejezték be a hónapot. A fiatal üzem szénének minősége azonban most is kiváló. Még egy kedvező hír Zobákról: augusztus 22-én és 26-án, három termelő műszak után 203 véradó teljesítette a szocialista brigádszerződésben vállalt kötelezettségeit. A korábbi véradónapokon is nagy sikerű eredményekről számolhatunk be, ezúttal több mint 100 új véradó jelentkezését tudósíthatjuk.

Ki minek mestere a villanszerelő szakmában?

1969. augusztus 26-án délután a Villamos Üzem KISZ csúciszervezete szervezésében, a Villamos Üzem újhegyi alapszervezete „Ki minek mestere a villanszerelő szakmában?” vetélkedőt rendezett, vállalati szinten.

A vállalati üzeméből 36 nevezés érkezett be, közülük azonban csak 22-en jelentek meg a vetélkedő színhelyén. A vetélkedőn csak fizikai állományban dolgozó szakmunkások és technikusok vehettek részt.

Cserfai János zsürielnök üdvözlő szavai után osztották ki a feladatokat tartalmazó lapokat, melyeken 8 kérdés és egy számítási feladat szerepelt. 15 perc állt a ver-

senyzők rendelkezésére, hogy megoldják a feladatokat.

Amíg az írásbeli kérdésekre adott válaszokat a zsüri értékelte, addig Kovács Lajos, a villamos üzem újhegyi alapszervezetének titkára, a szellemi tozó kérdéseit diktálta le. A kérdések politikai jellegűek voltak. Maximális pontszámot, vagyis 13+1 találatot egyedül Behán Árpádnak, a villamos üzem dolgozójának sikerült elérni. A szellemi tozó első három helyezettje könyvtalomban részesült.

Az írásbeli eredmények alapján, akik nem érték el a 15 pontot, számszerint négyen, kiestek a versenyből. Az állva maradtak két csoportra osztva kapták következő feladatukat. Egyik csoport 20 perc időt kapott egy wattóra bekötésére, amivel 6 pontot lehetett szerezni, a másik csoport 30 percet egy fénycső bekötésére, mellyel 8 pontot érhetett el egy versenyző. Aki a rendelkezésére álló időn belül adta le munkadarabját, annyi plusz pontot kapott, ahány perccel előbb fejezte be a feladatot. Ez után a gy-

korlat után 14-en maradtak versenyben.

Szünet után a vetélkedő fő feladata következett: Y- (csillagdelta) kapcsolás készítése. Az egyórás határidő alatt végrehajtott gyakorlatra 16 pontot kapott a versenyző.

A vetélkedő győztese Jegenyész Miklós, az újhegyi üzem dolgozója lett. 1000 Ft készpénzt és 3 forint órabéremelést kapott. A második helyen Rébay László, a villamos üzem dolgozója végzett. A vállalat részéről 800 forintot, valamint a villamos üzem legjobb saját dolgozójának felajánlott 500 forint jutalmát, és 2 forint órabéremelést nyerte el. A harmadik helyezést Boros József Kossuth-bánya dolgozója szerezte meg. 600 forint készpénzt és 1 forint órabéremelést nyert. A két negyedik helyezett, Grób József és Küzdi Endre, mindketten a villamos üzem dolgozói, 400—400 forint jutalmat kaptak.

A kifogástalan rendezés Kovács Lajos KISZ-titkár munkáját dicséri.

— kapu —

Bányászmozgalmak

1894. február 23.

A szászvári kőszénbányákban sztrájk ütött ki. A sztrákoló munkások száma ezidő szerint 400. A nyomorúságos viszonyok kényszerítették a munkásokat a sztrájkra. Követelésük a munkabér felemelése, amit a gazdag társaság nem akar megadni, hanem helyett csendőröket küld a sztrájkolóknak. A bányafalukban teljes nyugalom uralkodik, de tartani lehet attól, hogy a csendőrök megzavarják ezt a nyugalmat. Kenyér helyett golyókkal meg szuronyokkal akarnak a sztrájkok véget vetni. Így oldják meg Magyarországon a munkáskérdést.
(Népszava, 1894. február 23. „Tőke és munka” című rovat.)

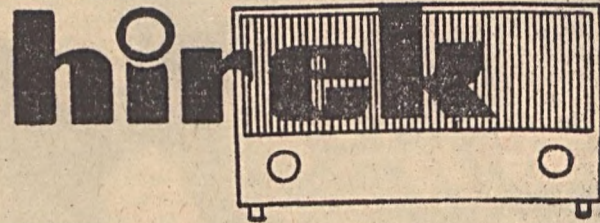
1898. július 31.

Közel szomszédunkban, Szászváron és Mázán (Tolna megye) az Esztergom Szászvári Szénbánya Részvénytársaság aknáiban 360 bányamunkás megtagadta a munkát, mert abból a bérből, melyet a dúsgazdag társaság fizetett, megélni nem tudtak, s a szeker után itélve, hasonló sors vár a Dunagőzhajózási Társaság egyes telepein lévő aknára is. Mert a kizsákmányolás oly nagy a nevezett társaságoknál, hogy a munkások inkább az útszélén lévő vízesárókban éhen pusztulnak, semhogy a föld alatt ezer életveszély közt éhbéért dolgozzanak, s a föld gyomrában éhen vesszenek.

Ilyen kijelentésekhez a munkásság részéről hozzá vagyunk szokva, mert a kizsákmányolás Magyarországon szabaddalmazva van. Nem tekintenek itt magyart, sem németet vagy csehét, nem tekintik a vallások különböző hitelveit, hanem egyelőn minden munkásembert, legyen az gyermek, nő vagy férfiú, kizsákmányolnak.

Bennünket, szervezett munkásokat érdekel azon öröndetes tény, hogy volt még azon teljesen kihasznált munkásokban annyi erény, hogy eldobták szerszámaikat, és bérharcba léptek.

Munkás, 1898. július 31.

— ÚJ SZOLGÁLTATÁS A TIT-BEN. A TIT emeleti klubjában megnyitották az újjalakított presszót, ahol olcsó áron, szombat kivételével mindennap a TIT és a METESZ tagjainak rendelkezésére állnak.

— KOMLÓI TERMÉK HOLLANDIÁBAN. A Komlói Helyiipari Vállalat műbőr kabátjaiból nagyobb mennyiségű télt vásárolt meg Vonken Franciscen holland üzletember. Összesen 10 ezer bakfis és fű méretű kabátot exportálnak.

— UNNEPI GYÜLES VASAS I-EN. A Hazafias Népfrent Pécs városi Bizottság rendezésében Bulgária felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából szombaton, Vasas I-en műsorral egybekötött ünnepi gyűlést tartottak. Ez alkalommal a lakóterületen kiállításokat, filmbemutatókat is szerveztek.

— SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ. Szétküldte a meghívókat a meghívókat a Budapesti Őszi Vásár sajtótájékoztatójára a HUNGEXPO Magyar Külkereskedelmi Vásár és Propaganda Iroda. A sajtótájékoztatót a vásár területén levő Mátyásfalva étteremben szeptember 4-én, Várkonyi Péter, a Tájékoztatói Hivatal vezetője tartja. A BÓV szeptember 5-én nyitja kapuit és tíz napig tart nyitva.

— VADÁSZATI VILÁGKIÁLLÍTÁS. 1971-ben Budapest vadászati világkiállításra kerül sor. 128 országnak küldtek meghívót a rendező szervek, a kiállítást 32 000 négyzetméter területen rendezik meg.

Az újhegyi szénmosó

Bányászataink, ellentétben a különböző termelésre vonatkozó híresztelésekkel, a megnövekedett igények — piacon mutatózó kereslet — hatására, a jövőben növelik termelésüket. A tervben felült termelt nyersszén feldolgozása nem kis erőfeszítést jelent az újhegyi szénelőkészítő (mosó) üzem részére. Az üzem kollektívájára vállalta, hogy készítsen áll a többletként termelt szén feldolgozására.

AZ ÜZEM TÖRTÉNETE

Az újhegyi szénelőkészítő alapját 1917-ben egy Baum-féle ülepítőgépes rendszerű szénmosó felépítése jelentette. Ez mellé épült 1927-ben a Rheo-csatornás rendszerű apró szénmosó. Ennek létrehozása lehetővé tette a kokszolható szén készítését. A Rheo-csatornás rendszert 1957-ben fölváltotta az ülepítőgépes apró szénmosó. Ezt váltotta fel 1965-ben a jelenleg is működő nehéz-szuspenziós ciklon mosó. Az üzem teljes rekonstrukcióját 1967. szeptember elsején fejezték be, mikor üzembehelyezték a nehéz-szuspenziós Drewvoly kádmósót, ami az ülepítőgépes durva szénmosó (Baum-féle) helyébe lépett.

A MUNKAFOLYAMAT

1945 előtt naponta 3500—4000 tonna nyersszén dolgozott fel az üzem. Jelenleg naponta 6000—7000 tonna a termelés. A nyersszén kőelpályán és vasúton érkezik, Komlóról, István-aknáról,

Pécsbányáról és Vasasról. A beérkező szén az ömlesztőbe kerül. A kőmlesztőbe a mosott apró, vagyis, az energetikai szén, a nagy-ömlesztőbe a kokszolható szén alapanyaga kerül. A kokszolható szén a 301-es és a 302-es lemeztagos pántron szállítva jut a 303-as és 304-es nyersszén serlegműbe. Onnan a 305—306-os gumihevederes szállítószalagon a 307/a és a 308/a bemosó-csatornába kerül. Mindaddig a nyersszén bányanedvességű. Vízrel a szén először a Vedag-szítán találkozik, ahol megtörténik az első osztályozása. A vízmosás után a nyersszén két választójára, egyik része a 0—12 mm szemmagyságú adja a kokszt, a másikat apró (energetikai szén) alapanyagát, míg a 12 mm fölötti szemmagyságúból készítik a kocka, dió, mogyoró, dara 4 és a mosott dara széneket. Az iszapcsenget a gépileg fel nem dolgozható szénporból állítják elő.

A MUNKAHELY

A földalatti és földszinti munkatermekben a jellegzetes fekete szín dominál. A további szinteken színesre festett falak és különböző színű csövek láthatók. Azok színezése azonban nemcsak esztétikai igényeket kíván kielégíteni, hanem konkrét funkciót láttnak el. Így a pirosra festett csövekben csak munka-zagy folyik, a sárgában hidegzagy, a sötétpirosban friss-

zagy, a zöldben fekete perméztvíz, sötétkéken tiszta perméztvíz, a narancssárgában osztályozott magnetit, a lilában nem mágneses frakció, vagyis iszap, míg a világoskék vezeték szűrített levegőt tartalmaz. Miután a beérkezett nyersszén az ömlesztők rácsain áthull, futószalagokon, csöveken, kádakon keresztül vándorol végig az üzem egészen a szállító vagonokba kerülésig.

A DOLGOZÓ

Fischer László jelenleg a szénelőkészítő automatika vezérlőfalának kezelője, 1970. május 15-én ünnepli az üzemben töltött negyedévszázados munkásságát. A huszonöt év alatt valamennyi gépén dolgozott az üzemnek. Munkaideje alatt teljesen kicserélődött a géppark, és csak nagyon kevesen vannak azok is, akikkel együtt kezdte a munkát 1945-ben. Véleménye szerint az eddigi munkakörei közül a jelenlegi a legkönnyebb. A többiek azonban sietnek hozzáfűzni, hogy egyben a legfelkészültebb embert is követeli. Az üzem területén eddig működött, vagy jelenleg is működő gépek közül a ciklonmosót tartja a legtökéletesebbnek.

A BRIGÁD

Jelenleg egyetlen szocialista brigádja van a szénmosónak. Ez az 1968-ban alakult Zrínyi Miklós szocialista brigád. 38-an vannak, ami egyúttal

Kapu L.

NAPIRENDEN:

az ipari szakmunkásképzés elveinek egységesítése

Országgyűlési képviselők látogatása a MÜM. 501. számú szakmunkásképző intézetében

Ahol 32 északmára képeznek ki fiatal embereket, ott széles látókör, szakmunkásképzés elveinek egységesítése... Ahol 32 északmára képeznek ki fiatal embereket, ott széles látókör, szakmunkásképzés elveinek egységesítése...

A fenti kérdések megvizsgálására, elemzésére sok idő kell. Ezért szánnak rá mostanában napokat... A fenti kérdések megvizsgálására, elemzésére sok idő kell.

A Baranya megyei képviselőket a múlt héten sorra látogatták a szakmunkásképző intézeteket... A Baranya megyei képviselőket a múlt héten sorra látogatták a szakmunkásképző intézeteket.

Képviselőinket: Halasi Lajosné, Garai Istvánné, Ramaisl Ferencné... Képviselőinket: Halasi Lajosné, Garai Istvánné, Ramaisl Ferencné...

Milyen az ipari tanuló? Jól. Ezzel a rövid szóval lehet jellemezni.

a tényleges helyzettel.

Az igazgató kifejti, elmondja tájékoztatójában, hogy amikor a gyerekek ide beérkeznek... Az igazgató kifejti, elmondja tájékoztatójában, hogy amikor a gyerekek ide beérkeznek...

Van egy alapvető hiba még a nép életfelfogásában... Van egy alapvető hiba még a nép életfelfogásában...

Matematikát, magyar nyelvet és irodalmat, történelmet és minden mást tanulni kell itt, ha nem is ugyanúgy, mint a középiskolákban... Matematikát, magyar nyelvet és irodalmat, történelmet és minden mást tanulni kell itt, ha nem is ugyanúgy, mint a középiskolákban...

vet és irodalmat, történelmet és minden mást tanulni kell itt, ha nem is ugyanúgy, mint a középiskolákban... vet és irodalmat, történelmet és minden mást tanulni kell itt, ha nem is ugyanúgy, mint a középiskolákban...

Jelenleg 1205 tanulója van az intézetnek... Jelenleg 1205 tanulója van az intézetnek...

Képeznek itt azonban az építőipari szakmákra, a helyi iparnak, a ruhagyárnak és a vasiparnak is szakmunkásokat... Képeznek itt azonban az építőipari szakmákra, a helyi iparnak, a ruhagyárnak és a vasiparnak is szakmunkásokat...

A jelenlegi igényeknek megfelelően most a legfontosabb a várjáképzés... A jelenlegi igényeknek megfelelően most a legfontosabb a várjáképzés...

és a vasipar ellátása megfelelő fiatal szakmunkásokkal... és a vasipar ellátása megfelelő fiatal szakmunkásokkal...

A cikkünk elején említettük, hogy a szakmunkásképző intézetekben a tanulók hátrányos helyzetben vannak... A cikkünk elején említettük, hogy a szakmunkásképző intézetekben a tanulók hátrányos helyzetben vannak...

De a szakmunkásképző intézetben belül is vannak el- lentmondások és megkülönböztetések a tanulók között... De a szakmunkásképző intézetben belül is vannak el- lentmondások és megkülönböztetések a tanulók között...

Ilyen az is, hogy egyik szakmában van kötelező munkagyakorlat nyáron, másikban nincsen... Ilyen az is, hogy egyik szakmában van kötelező munkagyakorlat nyáron, másikban nincsen...

A szénbányászok köréből is mondtak példát... A szénbányászok köréből is mondtak példát...

csalógó hajlama sok-sok dilemma elé állítja a fiatalokat... csalógó hajlama sok-sok dilemma elé állítja a fiatalokat...

Mindezt ki lehetne kerülni, ha egységes volna az összes rendelkezés... Mindezt ki lehetne kerülni, ha egységes volna az összes rendelkezés...

Az országgyűlési képviselők egyetértettek abban, hogy a koordinációt már a kormányban és a minisztériumokban kell elvégezni... Az országgyűlési képviselők egyetértettek abban, hogy a koordinációt már a kormányban és a minisztériumokban kell elvégezni...

Megtekintették a képviselők azt az érdekes teszt rendszerét... Megtekintették a képviselők azt az érdekes teszt rendszerét...

A választások és a vezető testületek megválasztása járuljon hozzá a vezetés színvonalának javításához... A választások és a vezető testületek megválasztása járuljon hozzá a vezetés színvonalának javításához...

Ha helyes a válasz, a szerkezet mutatója kileng, mutatja az eredményt... Ha helyes a válasz, a szerkezet mutatója kileng, mutatja az eredményt...

Megtekintették a képviselőket a tantermeiket és az intézet más oktató helyeit... Megtekintették a képviselőket a tantermeiket és az intézet más oktató helyeit...

A gondolat az okozza, hogy az új rendelet szerint a tanulóknak 42 nap szünidő jár majd az új tanévtől kezdve... A gondolat az okozza, hogy az új rendelet szerint a tanulóknak 42 nap szünidő jár majd az új tanévtől kezdve...

Nehéz ügy megszervezni az oktató munkát, hogy minden tanár a helyén legyen... Nehéz ügy megszervezni az oktató munkát, hogy minden tanár a helyén legyen...

Csak vázlatosan említettem meg ezeket a tapasztalatokat és igényeket... Csak vázlatosan említettem meg ezeket a tapasztalatokat és igényeket...

Választásra készül a Kommunista Ifjúsági Szövetség

A Szervezeti szabályzat előírja az alapszervezeti vezetőségek, csúcsvezetőségek, bizottságok (járás, városi, kerületi — tehát vállalati KISZ-bizottságunkig — bezárólag), valamint a járási, városi, kerületi pénzügyi ellenőrző bizottságok kétévenkénti megválasztását... A Szervezeti szabályzat előírja az alapszervezeti vezetőségek, csúcsvezetőségek, bizottságok (járás, városi, kerületi — tehát vállalati KISZ-bizottságunkig — bezárólag), valamint a járási, városi, kerületi pénzügyi ellenőrző bizottságok kétévenkénti megválasztását...

KISZ-szervezeteink a választási felkészülést használják fel a munka színvonalának további emelésére... KISZ-szervezeteink a választási felkészülést használják fel a munka színvonalának további emelésére...

A választásra való felkészülésünk során állítsuk szervezeti és agitációs tevékenységünk középpontjába a felszabadulás 25. és Lenin születése 100. évfordulójának méltó megünneplését... A választásra való felkészülésünk során állítsuk szervezeti és agitációs tevékenységünk középpontjába a felszabadulás 25. és Lenin születése 100. évfordulójának méltó megünneplését...

Alapos felkészülést igényel minden szinten a vezetőségválasztó taggyűlések és küldöttértekezletek megtartása... Alapos felkészülést igényel minden szinten a vezetőségválasztó taggyűlések és küldöttértekezletek megtartása...

Az alapszervezeti vezetőségek és választott testületek tagjainak olyan ifjúsági vezetőket jelöljenek és válasszanak meg, akik... Az alapszervezeti vezetőségek és választott testületek tagjainak olyan ifjúsági vezetőket jelöljenek és válasszanak meg, akik...

munkájuknál, politikai, erkölcsi magartásuknál és rátermettségükkel fogva elnyerhetik választóik bizalmát... munkájuknál, politikai, erkölcsi magartásuknál és rátermettségükkel fogva elnyerhetik választóik bizalmát...

— a párt irányításával és segítségével képesek kellő szellemi-lelkesítéssel és eredményrel a marxizmus-leninizmus szellemében nevelni, a szocializmus építésére mozgósítani az ifjúságot;... — a párt irányításával és segítségével képesek kellő szellemi-lelkesítéssel és eredményrel a marxizmus-leninizmus szellemében nevelni, a szocializmus építésére mozgósítani az ifjúságot;

— képviselni tudják az állami és társadalmi szervek előtt a fiatalok érdekeit, következetesen és hozzáértéssel védik a fiatalok törvényekben és rendeletekben biztosított jogait... — képviselni tudják az állami és társadalmi szervek előtt a fiatalok érdekeit, következetesen és hozzáértéssel védik a fiatalok törvényekben és rendeletekben biztosított jogait...

Kívánatos, hogy a megválasztásra kerülő bosszab időn keresztül legyenek részt a vezetőszékek, a választott testületek munkájában... Kívánatos, hogy a megválasztásra kerülő bosszab időn keresztül legyenek részt a vezetőszékek, a választott testületek munkájában...

A Mecseki Szénbányák Szakszervezeti Bizottságának ülése

Augusztus 29-én délelőtt tartotta ülését a vállalati szakszervezeti bizottsága... Augusztus 29-én délelőtt tartotta ülését a vállalati szakszervezeti bizottsága...

Megvitatta az üzemekben folyó iskolai oktatás, valamint a szakszervezeti politikai oktatás elmúlt tanévi tapasztalatait és az új oktatási év feladatait... Megvitatta az üzemekben folyó iskolai oktatás, valamint a szakszervezeti politikai oktatás elmúlt tanévi tapasztalatait és az új oktatási év feladatait...

A vállalat 1969. évi termelési feladatairól Fulmer József vállalati főmérnök adott tájékoztatót... A vállalat 1969. évi termelési feladatairól Fulmer József vállalati főmérnök adott tájékoztatót...

parttagok és leszerelt fiatalok legyenek az első számú jelöltek... parttagok és leszerelt fiatalok legyenek az első számú jelöltek...

A központi bizottság a vezetőségek és vezető testületek összetételének arányait nem szabta meg... A központi bizottság a vezetőségek és vezető testületek összetételének arányait nem szabta meg...

A választásokat a tagok jogainak tiszteletben tartásával, a legszélesebb demokratizmus biztosítása mellett titkosan kell megtartani... A választásokat a tagok jogainak tiszteletben tartásával, a legszélesebb demokratizmus biztosítása mellett titkosan kell megtartani...

A választások előkészítését egyben összekapcsoljuk a tagsági könyv érvényesítésével és a tagok éves munkájának értékelésével... A választások előkészítését egyben összekapcsoljuk a tagsági könyv érvényesítésével és a tagok éves munkájának értékelésével...

A közvetlenül a vállalati KISZ-bizottsághoz tartozó alapszervezeti vezetőségek és küldöttválasztó taggyűléseit az alábbi időpontokban tartják... A közvetlenül a vállalati KISZ-bizottsághoz tartozó alapszervezeti vezetőségek és küldöttválasztó taggyűléseit az alábbi időpontokban tartják...

Csúcsvezetőséget választó küldöttgyűlések: november 4-én villamosüzem, november 11-én Pécsbánya és Újhegy-üzem... Csúcsvezetőséget választó küldöttgyűlések: november 4-én villamosüzem, november 11-én Pécsbánya és Újhegy-üzem...

Nagyüzemi küldöttértekezletet tart november 22-én Kossuth-bánya KISZ-bizottsága... Nagyüzemi küldöttértekezletet tart november 22-én Kossuth-bánya KISZ-bizottsága...

A vállalati küldöttértekezletet december első felében tartjuk... A vállalati küldöttértekezletet december első felében tartjuk...

Úgy érezzük, hogy a választásokkal kapcsolatos feladatainkat sikerül megoldanunk... Úgy érezzük, hogy a választásokkal kapcsolatos feladatainkat sikerül megoldanunk...

Klepah Ottmár, a Kommunista Ifjúsági Szövetség Mecseki Szénbányák Bizottságának agit. prop. titkára... Klepah Ottmár, a Kommunista Ifjúsági Szövetség Mecseki Szénbányák Bizottságának agit. prop. titkára...

teljesítenünk széntermelési tervünket... teljesítenünk széntermelési tervünket...

A túlteljesítés módszereiről és formáiról már a vállalati párt v. b. is tanácskozott és az volt az álláspontja... A túlteljesítés módszereiről és formáiról már a vállalati párt v. b. is tanácskozott és az volt az álláspontja...

A Szakszervezeti Bizottság ülésén az az álláspont alakult ki, hogy ebben az ügyben a szakszervezet központi vezetősége és az elnökség tud csak hatékonyan eljárni... A Szakszervezeti Bizottság ülésén az az álláspont alakult ki, hogy ebben az ügyben a szakszervezet központi vezetősége és az elnökség tud csak hatékonyan eljárni...

A KISZ Központi Bizottságának levele az alapszervezetekhez

KEDVES ELVTÁRSAK!

Több mint két év telt el ifjúsági szövetségünk VII. kongresszusa óta. Ezen időszak alatt a KISZ-szervezetek eredményesen munkálkodtak a kongresszus határozatainak végrehajtásán. A KISZ tagjai és a szervezetek kívüli fiatalok tömegei számos politikai akció során ismét bizonyították pártunk, szocialista hazánk iránti hűségüket, állást foglaltak az internacionalizmus eszméi mellett. A nagy társadalmi évfordulók alkalmából szervezett politikai rendezvények, munkaversenyek, a kulturális és sportprogramok a társadalom széles rétegeinek elismerését váltották ki. A Tanácsköztársaság 50. évfordulójának méltó megünneplésével ifjúságunk ismételen kifejezésre juttatta: elődei nyomdokain járva, győzelemre akarja vinni a kommunizmusért vívott harcot.

A KISZ-alapszervezetek és bizottságok munkájuk során a kongresszus útmutatásának megvalósítására törekedtek, mely szerint: minden szervezet annyi fiatal tud a feladatok végrehajtására mozgósítani, amennyit nap mint nap meggyőz a társadalmi-politikai aktivitás céljáról és értelméről. Ennek az a feltétele, hogy állandóan erősítsük a KISZ kommunista és tömegszervezeti jellegét. Az ifjúsági szövetség csak akkor képes jelentős befolyással bírni a fiatalok körében, ha tagjait a szervezethez, a kommunista eszméiség, állhatatosság, a célok elérése érdekében összefogás és kitartás jellemzi. Az ifjúsági szövetséget kommunista jellegének erősítése teszi mindinkább alkalmassá arra, hogy az egész magyar ifjúság politikai és érdekvédelmi szervezetévé váljon, vagyis a tömegszervezet követelményeinek is mindjobban megfeleljen.

Törekvéseink megvalósítása céljából az elmúlt években több jelentős intézkedést tettünk a szervezeti élet, a szervezeti rend és fegyelem a tagság nevelése színvonalának emelése érdekében.

A KISZ-tagsággal járó követelmények betartása és fokozása érdekében nagy figyelmet fordítottunk a tagfelvétel módjára és színvonalának emelésére, a KISZ-megbizátásokra. A szervezetben belüli demokratizmus növelése érdekében bevezettük az akcióprogramok együttes tervezésének és értékelésének rendszerét, a vezetőszervek és tisztviselők megválasztásában a titkos szavazást. A KISZ-tagsággal járó követelmények növelését jelentette a tagok és vezetőségek tevékenységének év végi értékelése és ezzel összefüggésben 1967. év végén a tagsági könyvek cseréje.

A KISZ Központi Bizottsága 1968 októberében a szervezeti élet fejlesztésére tett intézkedések tapasztalatait elemezve arra az elhatározásra jutott, hogy az ifjúsági szövetség kommunista jellegének további fejlesztése, politikai és szervezeti erejének növelése, a szervezeti demokratizmusának, a tagok demokratikus jogainak fokozottabb érvényesítése a szövetséghez való tartozás érzésének erősítése érdekében a tagsági könyveket évente érvényesíteni kell.

A határozat értelmében 1968 végén került sor első alkalommal a tagsági könyvek érvényesítésére, melyet összekapcsoltunk a tagösszeírással, az akcióprogramok, a tagok és a vezetőségek végzett munkájának értékelésével.

A tagsági könyvek érvényesítése az elmúlt év végén az ifjúsági szövetség jól sikerült akciója volt, amely elősegítette a KISZ szervezeti erejének, demokratizmusának növelését, a szervezeti élet színvonalának emelését.

Elvtársak!

Ez év végén, szeptember 15-e és november 15-e között is-

mételen sor került a tagsági könyvek érvényesítésére, amelyet összekapcsoltunk a vezetőségek újjáválasztásával, az akcióprogramok időarányos része teljesítésének értékelésével. Az ifjúsági szövetség életében e két rendkívül jelentős feladat egyidejű sikeres végrehajtásához a KISZ minden tagjának felelősségteljes, aktív tevékenységére van szükség.

Az ifjúsági szövetség tagjai akkor tudják legjobban segíteni e feladatoknak a végrehajtását, ha világosan értik, társaikkal és másokkal is meg tudják érteni annak értelmét, célját és fontosságát.

A tagsági könyv érvényesítése fontos politikai, szervezeti aktus és nem egyszerű adminisztratív intézkedés. A tagsági könyv a kommunista ifjúsági szövetséghez való tartozás szimbóluma, annak éventévi érvényesítése azt jelképezi, hogy a tagok továbbra is a szövetséghez tartozónak vallják magukat, s egyben kifejezik azt is, hogy részt akarnak venni annak munkájában, célkitűzéseinek valóra váltásában.

A tagsági könyv érvényesítése kifejezésre juttatja, hogy milyen az egyes tagok viszonya a szervezethez, az alapszervezet közösségéhez. Ez a viszony kifejezi a tagoknak az alapszervezet munkájáról alkotott véleményét, jelzi a nevelőmunka színvonalát, ugyanakkor ösztönzően hat az alapszervezet vezetőségére és a felsőbb szervekre abban, hogy javítsák a vezetés színvonalát, jobban figyelembe vegyék a tagság véleményét és akarátát.

Az alapszervezetek kollektívái által szabott követelmények növelésének fontos feltételét teremti meg a tagsági könyvek érvényesítése azáltal, hogy minden tagnak évről évre mérlegelni kell: részt kíván-e venni a szervezet munkájában, vállalja-e a tagsággal járó kötelezettségek teljesítését. Ennek eldöntése azt jelenti: akik érvényesíteni kívánják tagsági könyvüket, egyben önként vállalkoznak arra, hogy a rájuk bízott feladatoknak maradéktalanul eleget tesznek.

A KISZ a párt kommunista ifjúsági tömegszervezete. Az ehhez tartozás alapja a szilárd meggyőződés és az önkéntes elhatározás. A KISZ nem köti magához erőszakkal tagjait, az ifjúsági szövetség tagjainak bármikor jogukban áll kilépni a szövetség sorából, azonban az egyén és a szervezet számára is lényeges, ha ezt lehetőleg akkor teszik meg, amikor értékelik az éves munkát és kialakítják a következő évi akcióprogramot. Így lehetővé nyílik arra, hogy az alapszervezet világosan lássa, milyen erőre számíthat soronlévő céljainak meghatározásakor.

A tagsági könyvek érvényesítése csak abban az esetben szolgálja hatékonyan a szervezeti élet erősítését, az alapszervezet munkája színvonalának emelését, ha a tagság kötelezettségeinek és jogainak gyakorlásán túl a vezetőség is mindent megtesz annak érdekében, hogy biztosítsa a programok, a vállalt kötelezettségek teljesítésének feltételét, és arra törekszik, hogy év közben mindenkinek legyen konkrét megbízatása. A vezetőség év közben is találjon módot arra, hogy rendszeresen beszélgessen a tagokkal, foglalkozzon egyéni problémáikkal, értékelje a megbízatások teljesítését, és szükség szerint éljen a dicséret és figyelmeztetés eszközeivel. A vezetőségek tagjai a tagsági könyvek érvényesítését követően, de a folyamatos munka során is, tanulmányozzák a elhangzott javaslatokat és következetesebben hasznosítják azokat a programok kialakításakor. Fordítsanak nagy gondot arra, hogy a fiatalok által felvetett jogos problémák megoldást nyerjenek és arról a tagságot megfelelően

tájékoztassák. Ennek érdekében elengedhetetlenül szükséges, hogy a taggyűlés valóban az alapszervezet legfelsőbb fóruma legyen, ahol megbeszélésekre kerülnek mindazok a kérdések, amelyek az alapszervezet tagjait legközvetlenebbül érintik és érdeklik.

Mind ezen törekvések eredményes megvalósulásának alapvető feltétele, hogy az alapszervezetek vezetőségében és a KISZ-bizottságokban olyan KISZ-tagok munkálkodjanak, akik képesek az ifjúság tevékenységének megszervezésére; politikai és emberi magatartásukkal részol-

gáljanak társaik bizalmára; ismerik a párt és a KISZ céljait; képviselni tudják a fiatalok érdekeit.

A választások akkor lesznek eredményesek, ha minden KISZ-tag felelősséggel, körültekintéssel segíti elő a jelölő bizottságok munkáját és szavatával olyan fiatalokat juttat a vezetőségekbe és a vezető szervekbe, akik méltóak és alkalmasak arra, hogy ifjúsági vezetők legyenek.

Elvtársi üdvözléssel:

a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága

Zobáki fiatalok az olajbányászoknál

Nagy érdeklődés előzte meg a bányászfiatalok találkozóját. Szinte minden fiatalban felmerült a kérdés: hogyan nézhet ki egy fűrészi üzem, milyen technológiával dolgoznak, milyen körülmények között kerül a külszínre a föld rejtett kincse, a földgáz és a kőolaj? Ezekre a kérdésekre segített feleletet adni a Nagyalföldi Kutató és Feltárási Üzem KISZ Bizottsága, amikor üzemlátogatásra és ifjúsági találkozóra hívta meg a Mecseki Szénbányák Zobákbányaüzem ifjú kommunistáit, fiataljait.

Augusztus elsején és másodikon tettünk eleget a meghívásnak. Az üzem 200 fős munkásszállóján kaptunk elhelyezést. A munkásszálló parkjában, termálvízzel táplált medence van, melyet a KISZ-alapszervezet védnökségével tették fürdésre alkalmassá. Az eléggé hosszú utazás után kellemes volt a fürdés és a kényelmes szobákban a pihenés. A kutató- és feltárási üzem szolnoki központjának külszíni létesítményei megtekintése után az üzemvezetőség részéről Szalóki István mérnök tartott tájékoztatót, melyben ismertette a kutató és feltárási üzem legfontosabb munkaterületeit. Többek között elmondta, hogy az üzem a fűrészlukák lemélyítésével, lecsövezésével és kivizsgálásával foglalkozik. A szénhidrogéntelemek kutatása 1917-18-ban indult meg, azonban a felszabadulásig nem volt komolyabb eredmény. Ezt

részben a technikai hiány befolyásolta. Napjainkban a „Kanizsa” két gömbön álló toronnyal végzik a fúrásokat, igen eredményesen. Alföldi viszonylatban 2200 méteres fúrásokkal végeztek kutatásokat. Az elkövetkező időszakban az alsó pannon megkutatásánál 6000 méter mély fúrásokat is fognak végezni.

Földgáz-gazdagságunkra jellemző, hogy Hajdúszoboszló még évekig fog termelni, évi 1,5 milliárd m³ földgázt. Algó egy milliárd m³ gázt fog termelni évente. A jelenlegi kutatásokból az derül ki, hogy az Alföldön kb. 131 milliárd köbméter földgáz található.

Fiataljaink Szolnoktól kb. 50 km-re lévő fűrészi látogattak meg. Itt láthatták a működő fűrészerendezést. Igen érdekesnek tűnt a gépparkok a fűrésztörnyből való menekülés, melyet próbaként mutattak be számunkra.

Este került sor a baráti találkozóra, ahol vendégeink a J. Sz. Brjuhov KISZ-alapszervezet tagjai voltak. A festői tájat, igen kellemes környezetet, a szőkevízi kanyargós Tisza tette még szebbé. Ugyanis a vízitelep, mely a KISZ védnöksége alatt működik, közvetlen a Tisza partján terül el. Itt töltötték el fiataljaink igen kellemesen a szombat estét. Vendéglátóink a barátság jeleül egy fűrésztörny adtak KISZ-bizottságunk benzinflámpával vizonozta az ajándékot.

Vasárnap délután került sor a két bányászlabdarúgócsapat mérkőzésére. A szolnokiak jobb felkészültséggel tanuskodik a megérdemelt 3:1-es győzelem.

Találkozásunk az olajbányászfiatalokkal hasznos volt. Megismertük munkájukat, tevékenységüket. Tapasztalatban gazdagabbak lettünk. A két kis kollektíva barátságába még szorosabbra fonódott.

Hegedűs Miklós

A Fegyveres Erők Napja

A forradalmi nép állította fegyverbe fiait, hogy megvédjék a forradalom tüzeit, hogy visszaverjék a reakció, az elnyomás haderejét. Közadozásból, fillérekből szerelték fel a századokat, a zászlóaljakat. Az egyenruhákat, a zászlókat asszonyok, lányok varrták. Pest és Bud, kardot először markoló fiataljai. Somogy, Tolna és Fejér kaszáit, kapát ragadott parasztfiai kerültek szembe az ellenséggel, alig 60 kilométernyire az ország szívéből. S a pákordi dombokon hadsereggé kovácsolódtak a sebtében toborzott ezrek.

A harc tűzében, a győzelemben született meg a forradalmi magyar nép hadserege. 1848. szeptember 29-én.

A forradalmi nép állította fegyverbe fiait, hogy megvédjék a proletárhazát, hogy visszaverjék a délről és északról támadó reakciós hadseregeket. Munkások, parasztok öltözték fel az egyenruhát, asszonyok, lányok hímézték a vörös zászlókat, proletár férfiak szervezték, építették a páncélvonatokat. A máriói hónapra szervezett századok, zászlóaljok rohantak a frontra, hogy a forradalom szívéből ötven vagy száz kilométernyire megállítsák, visszaverjék az ellenséget. Újjászülletett a forradalmi nép hadserege. Es győzött 1919 májusában Szolnoknál, ahol győztek egykor Damjanich vörössipkásai, győzött Miskolcnál és Eperjesnél, ahol egykor Guyon katonái jártak diadalal.

A forradalmi nép legjobb fiait ragadtak fegyvert az elnyomás, a fasizmus ellen. És küzdöttek Spanyolországban, Franciaországban, a jugoszláv ellenállási mozgalomban, a szovjet hadsereg oldalán, a szlovák hegyek között, a Beszék rétegeiben, Nógrádban és Újpesten. Partizánok voltak ők. A forradalmi nép 1944-45 telén ismét fegyvert állította legjobb fiait. Sebtében szervezett századok, zászlóaljok indultak a frontra, hogy a szovjet és a bolgár hadosztályok oldalán részt vegyenek a fasizmus elleni utolsó csatában.

Valósággá vált, a gyakorlatban valósult meg végre az a fegyverbarátság, amelyben mindig is rejlénykedtek a haladás erői. Egymásra találtak, vállelve harcoltak a forradalmi hadseregek. És győztek. A győzelem nyomán nemzetek szabadultak fel, megszilárdult Kelet-Európában a szabadság rendje, a népek testvérisége, a forradalom, a szocializmus világa.

Ezt az együttes erőt nem törhetné, nem törheti meg semmi. Biztosíték erre a harcokban született fegyverbarátság a Szovjetunió és a szocialista országok hadseregeivel, biztosíték erre fegyveres testületeink forradalmi szelleme, hazaszeretete, internacionalizmusa.

Ökef köszöntjük szeptember 29-én, a katonákat, határőröket, karhatalmistákat, rendőröket, munkásőröket, mind azokat, akik fegyverrel szolgálják a magyar nép ügyét, a forradalom zászlóját.

A Bányász Ifjúság szeptemberi számát összeállította Klepák Ottmár, a KISZ Mecseki Szénbányák Bizottságának agit. prop. titkára.

(Foto: Nábob.)

Népművészeti kiállítás a Puskinban

A bányásznapon nyílt és tegnap zárult, Puskin Művelődési Házban megrendezett kézimunka kiállításnak több mint négyszáz látogatója volt.

Mintha a magyar tájak valamennyi virágát csokorba kötve összehordták volna, színes virágos réthez hasonlítót 1 héti művelődési ház klubterme. Buzsák, Bereg, Kalocsa, Baranya, Karád, Sárköz, Rábaköz tájainak messzeföldön híres kivarrásai mellett, ott láthattuk Ó-Kalocsa, Matyó, Ó-Matyó hímzésekkel díszített terítőket, párnákat, függönyöket, futókat, de még női blúzokat és ruhákat is.

A hat éve működő szakkör — január 1-től a Puskin Művelődési Házban — 30 tagjából 18 állította ki műveit. Valóban művészeti remek ezek a munkadarabok, így megérdemlik alkotóik, hogy név szerint is megemlítsük őket:

Bali Gyuláné, Bach Agnes, Bach Ilona, Békés Lajosné, id. Békés Lajosné, Bánfal Ferencné, Fischer Jánosné, Göcz Józsefné, Györkös Lajosné, Horváth Józsefné, Labudek Rezsóné, Obert Istvánné, Poór Jenőné, Prohászka Antalné, Ripszám Istvánné, Szabó Istvánné, Szőke Istvánné és Tóth Józsefné. További eredményes jó munkát kívánunk valamennyiüknek.

A szovjet olajbányászat

A szovjet geológusok 1963-ban 39 új lelőhelyet tártak fel a megművelés alatt álló, és eddig ismeretlen olajmezőkön.

A kitermelés rohamosan növekszik az új — nyugat-szibériai, kazahsztáni, beloruszjai — lelőhelyeken. Így a tyumenszki területen 6,4; Mangiszlakban 1,6; Beloruszországban 0,9 millió tonnával emelkedett a kutak hozama.

A földgáztermelés növekedésének üteme is igen gyors. A szovjet földgázkielést — a legutóbbi számítások szerint — meghaladja a 9,4 trillió köbméter. A gázvezetékek csőrendszerének hossza — a fő- és mellékágak együtt — eléri az 56 ezer kilométert.

A gáz és olaj részaránya az 1950. évi 19,7%-kal szemben 1968-ban 57,5% volt a Szovjetunió fűtőanyag mérlegében. 1969. év elejére mintegy 20 ezer szovjet városba, faluba vezették be a gázt, ez 30 millió lakos kényelmét szolgálja. Még ebben az évben további 3 millió háztartás jut gázhoz.

A Szovjetunióban hagyományosan — minden év szeptember 7-én — megünneplik az Olaj- és Gázipari Dolgozók Napját, ezzel is kifejezve megbecsülésüket nehéz és áldozatkész munkájuk iránt.

(APN)

Rejtvénymegfejtés

Lapunk szeptember 2-i számában köztől keresztrejtvény helyes megfejtése a következő: „Üdvözljük a XIX. bányásznapot. Társládák.”

A helyes megfejtésért könyvjutalomban részesült Bayer Jenő Komló, Vörösmarty u. 15., Cseh Mihály Vasas I., Somogy u. 27., Fausz András Szászvár, Új élet u. 2., Hoffman Mihály Komló, Sztahanov u. 3., Hoffer Gyula Pécs, Villamos Üzem, Újhegy, Juhász Béla Carei, Carlenilor Bloc 4. Art 7. Románia, Onodi Géza Pécs I., Aknász u. 3., ifj. Tézely Vilmosné Szászvár, Bányatelep 11/b., Dr. Rihmer Lászlóné Pécs, III. Ybl Miklós u. 12/b., Szabó Márta Pécs, Török I. u. 4.

A könyvnyereményeket postán küldjük el.

VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJEIK

MECSEKI BANYÁSZ

A MECSEKI SZÉNANYAG DOLGOZOINAK HETILAPJA

VII. ÉVFOLYAM, 37. SZÁM

Ára: 40 fillér

KEDD, 1969. SZEPTEMBER 16.

Az együttműködés, a fegyelmettség próbája lesz Komlón a vasárnapi polgári védelmi nagygyakorlat

Mint már korábbi számainkban is hírül adtuk, szeptember 21-én, vasárnap, Komló város területén polgári védelmi gyakorlatra kerül sor. A nagygyakorlat szervezője az 1969. évben, valamint a korábbi esztendőben végrehajtott kiképzési munkának. A városban lévő polgári védelmi egységek a kiképzési tervben meghatározott feladatokat elvégezték.

Fő cél volt: a szakszolgálatosok kiképzése és a lakosság széleskörű tájékoztatása. A 15 óras tájékoztató jellegű előadásokon a lakosság elsajátította az alapvető feladatokat.

A gyakorlat lényegében a parancsnokok, a polgári védelmi egységek és a lakosság felkészültségének, együttműködésének, fegyelmettségének próbája lesz. A nagygyakorlat újszerűsége, hogy az egyes munkafolyamatokat teljes mélységig végrehajtják a gyakorlatba bevont alakulatok, valamint az egész lakosság.

A polgári védelmi parancsnokság számát a parancsnokok, az állami gazdasági, valamennyi polgári védelmi besorozott helytállásra és a lakosság megértő, egységes támogatására, hiszen a magas fokú felkészültség mindannyiunk ügye.

A feltételezés szerint a bányaváros sugárszennyezés elleni védelme a nagygyakorlat kezdésével szírián megszólalásával történik, s ugyanígy a befejezés is. A befejező szíriánjelzés a sugárszennyezett terület felszámolását jelenti. Ezek után lehet csak elhagyni a lakásokat, illetve az óvóhelyeket, az utcákon minden kör-

látás nélkül szabad közlekedni.

A riadó kezdetét jelző szírián után a városba vezető utakat, útvonalakat lezárják, tehát mindennemű forgalom szünetel, illetve csak azok a gépjárművek, egységek közlekedhetnek, amelyek „PV” jelzéssel vannak ellátva. Ebből is következik, hogy az ABC Áruházban a vásárlás a délelőtti órában szünetel, a csemegebolt csak reggel 6—8 óra között tart nyitva. Aki a délelőtti 11.13-kor induló személyvonattal akar utazni, az 9 óra előtt menjen ki a vasútállomásra.

A szírián elhangzása után, amely a nagygyakorlat kezdetét jelzi, mindenkinek az óvóhelyre kell vonulnia. Kivételt képeznek az alól az idősebbek és az 5 éven aluli gyermekek, valamint a betegek. Az óvórendszabályok azonban rájuk is vonatkoznak, hozzátartozóik kötelesek a lakás nyílászáró szerkezeteit jól lezárni. A jól zárt ajtó és ablaknyílásokat még külön le kell szigetelni: leragasztani, betömni, megfedve a pokróccal elszigetelni, a védelmi célokra a szobában ivóvízről, élelmiszerről, világítótestekről gondoskodni kell.

Az óvóhelyre való levonuláskor élelmiszer és egészségügyi, elsősegélynyújtó szükségességeket kell vinni. A csomagban olyan élelmiszerek, amilyeneket általában munkába, hivatalba, iskolába stb. visznek. Folyékony élelmiszereket és ivóvizet olyan edénybe kell helyezni, amelyek fedele szorosan zár. Az óvóhelyeken és a riadó alatt a lakásokban, dohányozni, tüzet gyújtani nem szabad!

A Polgári Védelem Parancsnoksága ismételtlen kéri a lakosságot, hogy az előírt rendszabályokat, amelyeket plakátok, röplapok is ismertettek, tartsa be és a rendfenntartó egységek utasításait hajtsa végre. Csak így biztosíthatjuk a nagygyakorlat sikerét.

Vízihányó Imre

Könyvben is megjelentetik a bányászati tudományos ülés dolgozatait

A szeptember 5—6-án Komlón megtartott bányászati tudományos ülésről előző számban már részletesen beszámoltunk. Megírtuk, hogy a tanácskozás munkájában neves kutatók, mérnökök, pedagógusok, levéltárosok vettek részt. Közülük két szakembert kértünk véleménynyilvánításra. Székely Lajos nyugdíjas bányamérnök, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület képviselője és dr. Babics András, a Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Intézetének igazgatója egybehangzón nyilatkoztak arról, hogy a kénapios rendezvény összekapcsolása a bányásznapokkal méltó keretbe adott a tudományos ülésnek, és a program kifejezésre jutatta, hogy Komló bányaváros vezetői a bányászat hagyományainak ápolását fontos feladatnak tekintik.

Székely Lajos egy figyelmeztető kérdésről is szólt: — Tudomásom van egy 4 évvel

előtti hasonló célú próbálkozásról a szénbányászat területén, de ez a munka kiadásra nem került. (A magyar szocialista szénbányászat főbb műszaki alkotásai 1945—1962 évben.) Javaslatom azonban nem a szénbányászat kiemelt területére, hanem az egész bányászatra vonatkozik. Amennyiben a tisztelt Tudományos Ülés javaslatommal egyetért, az a kérés, mondja ki a szükségességét és átiratban keresse meg az illetékeseket, melyben a fent elmondottakat megvalósításához segítségüket kéri. A küszöbön álló negyedszázados évforduló a kérés időszerűségét aláhúzza.

A Kossuth-díjas mérnök egy javaslatot is tolmácsolt: — Aki üzemtörténeti kutatással foglalkozik, tapasztalatból tudja, hogy az adatgyűjtés gyakran széleskörű nyomozást igényel. Tévedés ne essék, nem 100 éves adatokról beszélnek, hanem a közelmúlt eseményeiről van szó. Már néhány év,

vagy évtized eseményeinél is gyakran emlékeztető alapuló szájhangyomásokból kell a valóságot kihámozni. A tegnapi események ma már a történelmet jelentik. Folyamatos írás-beli rögzítésük szükséges. Ennek legegyszerűbb módja az üzemi eseménynapló vezetése, ami módot ad egy hosszabb időszak történetének összeállítására. E tekintetben példamutató a dorogi bányászat 1930—43. években készült évi jelentéskönyve. Ez a dokumentáció a műszaki és gazdasági vezetés-tervezés, statisztika kimeríthetetlen és nélkülözhetetlen forrása. Az eseménynapló alapuló évi jelentések készítése tehát országos érdek. Megörzösködjék a bányászati múzeum biztosítékát.

Örömmel adhatunk hírt arról, hogy Székely Lajos és más szakember javaslata meghallgatásra talált. Dr. Varga János, a tudományos ülés egyik főrendezője arról tájékoztatott bennünket, hogy az elhangzott előadások, dolgozatok, tanulmányok, hozzászólások anyagát könyv alakban is megjelentetik, hogy tényleg közkincsse tegyék a gazdag anyagot.

Dr. Babics András, a tudományos ülés elnöke így foglalta össze véleményét: — Az a cél vezetett bennünket, hogy rámutassunk arra a hiányosságra, amelyek jelentkeznek a magyar szénbányászat történetírása területén. Ennek az iparágunk kutatásai előtérben állnak. A gazdaságtörténeti kutatások vonatkozásában maga a Magyar Történelmi Társulat üzemtörténeti szekciójára és a mi tudományos intézetünk is jelentős erőket kíván foglalkoztatni. Szeretnénk a tudományos kutatásokat egyre inkább organizálni. Ez alatt azt értem, hogy ne csak a tudományos intézetben dolgozó történészek foglalkozzanak a különböző iparágak fejlődéstörténetével, hanem a területen élő, tudományos kutatásra vállalkozó és alkalmas szakemberek is. A pedagógusokra gondolok elsősorban, akik tervpályázat útján, ösztöndíj-jelleggel kapcsolódhatnak be a munkába.

Dr. Babics András, munkásságáról szólva, kérdésünkre azt is elmondta, hogy most dolgozva fel, illetve írja a Szigetvári Köszénbányászat RT. Története című munkáját. Ez mintegy kiegészíti az eddigi kutatásokat, s ez segítségül szolgál egy országos szénbányászati történeti szintézis létrehozásához.

Szekuláné

Vízihányó Imre

Segítő kezek

ta el a lakást, kb. azóta vette pártfogásba a városi tanács szociális csoportja. Pus-kás Mihályné szociális gondozó rendszeren látogatja, elintézi a bevásárlásait és kisebb takarításait, de segítenek ebben Horváth Sándorné vöröskeresztes aktiva és Vincze Sándorné szomszédasszony.

A szociális csoport segítségével egy földszinti lakást kapott a harmadik emeleti helyett, és most van folyamatban az átköltöztetés. Ebből a munkából már kivették részüket a Komló Helyiipari Vállalat Papucs Üzemének „Dózsa György” brigád tagjai, sőt Bánvölgyi Sándor magánkisiparos is, aki az új lakást — ami szintén nagyon elhanyagolt állapotban volt — kifestette minden ellenszolgáltatás nélkül. A „Dózsa György” szocialista brigád asszonyai átfestették az ajtókat, felsikálták és beeresztették a padlót. Igen jó érzés volt látni, ahogy az a 15—20 asszony sürgött-forgott. Mintha saját otthonuk gépítésén dolgoztak volna. Még a nagy darab bútorokat is kézben vitték át az utca túlsó oldalán lévő új lakásba. Amikor a néni könnyes szemmel a meghatódottságtól, óvta őket, hogy ne hagyják megemlék magukat, ők vidáman nyugtatták meg, hogy fiataliságban az erő. Hát

igen... No meg az összefogásban.

A brigád helyettes vezetőjével, Imre Árpáddal csak néhány szót tudtam váltani két szekrény cipelése között.

Mondjon valamit a brigádról.

— Két éve alakult a brigád, 31 fővel. Az elmúlt évi értékelésnél első ízben elnyertük a szocialista brigád címet. Ugyanezt szeretnénk elmondani az elkövetkező évek értékelésénél is. Ennek érdekében igyekszünk is mindent megtenni. A brigád tagjai közt nagy az összetartás és jó a hangulat. Igyekszünk szocialista módon élni, hogy méltók legyünk a megtisztelő címre.

Elhatároztuk, hogy egy idős ember patronálását vállaljuk, így kerültünk össze a szociális csoport segítségével Lobozár nével. Örülünk, hogy mindjárt ilyen nagy feladatot tudunk teljesíteni, és mindenki szívesen csinálja. Természetesen a későbbiekben is állandó látogatói leszünk, és amiben csak tudunk segítségére leszünk.

Mit szeretne elmondani a brigádnak Lobozár néni?

Percekig csak a meghatottság könnyeit törölgeti, mire meg tud szólni: — Nem is lehet szavakat találni, amivel meg tudnám köszönni úgy a brigád tag-

Új évadra készülnek

A komlói Városi Munkáskörös gazdag hagyományokkal rendelkezik. A júniusban zárt népművelési évben is sok kellemes meglepetést szerzett. Kitűnő szereplésével nemcsak a bányavárosban aratott sikert, hanem az ország különböző helyein megrendezett kórusfalalkozásokon is. Immár harmadszor nyerte el a megye legjobb munkáskörusa címet, és most véglegesen a díszes serleget. A legutóbbi országos minősítő versenyen ezüst-diplomát szerzett. A kórus vezetője, Tóth Ferenc karnagy — az egyéb területeken is végzett kiemelkedő munkássága alapján — a Szocialista Kultúráért Erdemérem miniszteri kitüntetését vehette át.

A Munkáskörös szeptember 18-án, csütörtökön este 6 órakor a Zrínyi Művelődési Házban, az új évadra készülve, alakuló ülést tart. Ezúton hívják fel a városban élő, zenét és éneket kedvelő dolgozók és fiatalok figyelmét, hogy a kórus létszámának fejlesztése érdekében tagborzást hirdetnek. A kórusmozgalom régi és új barátai a fenti időben és helyen jelentkezhetnek.

Népszerű a KST Újhegyen

1960-ban bányásznapkor indult Újhegyen az üzemi takarékpénztár, vagy ahogy azóta népszerűen elterjedt, a KST. Akkor még csak ötvenen alakították. Idén már 210 főre növekedett a résztvevők száma. A bányásznapon visszafizetett összeg pedig csúcsmagasságot ért el idén: 422 621,60 forintot fizettek vissza a tagoknak.

Több százezer forintot érő társadalmi munka

Védnökséget vállalt a KISZ

A múlt év szeptemberében kezdtek hozzá Újhegyen a Villamos Üzem részére felállítandó robbantó állomás munkálataihoz. A terület — melyre az állomást szánták — az újhegyi üzemek szeméttárolója volt. Így, mielőtt hozzáférhettek volna az építkezéshez, szükségessé vált a terep rendezése. A több százezer forintot érő munkát, sűrűn kellett végezni. Az égetően fontos feladat megoldásában az üzemvezetőség a KISZ-csúcsvezetőséghez fordult segítségért. Nem okoztak csalódást az üzem fiataljai: még azán a héten megtárgyalták a felhívást és elhatározták, hogy védnökséget vállalnak a terület átalakításáért.

Szeptember közepén kezdtek hozzá a terület rendezéséhez. Először 400 mázsa vashulladékot gyűjtöttek össze és darabokra vágva szállították el a MEH-nek. A régi hűtőtorony vízzel és korhadó szeméttel teli medencéjét föltöltötték, amihez 1100 m³ salakot használtak fel. Új nyomvonallal helyezték át a területen átvető gőzvezetékét, hogy az a további munkálatokat ne akadályozza. Kerítést és gépkocsival való szállításra alkalmas utat építettek az építkezéshez.

Eddig 1750 társadalmi munkórát végeztek a fiatalok és a velük együtt dolgozó idősebb szakmunkások. Jelenleg a hűtőtorony két szélső blokkját bontják, hogy lehetővé tegyék, a fölépült robbantó állomás gépkocsival való körüljárását és a másik oldalról való gyorsabb megközelítését.

A hűtőtorony megmaradt betonvázának hullámpalával történő befedésével, motortárolót kívánnak kialakítani. Ezzel megoldódik az üzem egyik legégetőbb problémája, hogy megfelelő, száraz tárolóhelyhez jut, és ott helyezhető el az eddig szabadban, az időjárás viszontagságainak kitett, több ezer forintot érő motorokat.

Szinte minden délután találunk ott fiatalokat, akik vagy salakot lapátolnak vagy reselőgéppel vágják a vastag vasbeton gerendákat. A munkálatok felügyeletét főként Sárdi István gépészeti művezető és Horváth Ernő KISZ-csúcsvezető látja el.

Az üzem fiataljai bebizonyították, hogy nem volt alapítvány az üzemvezetőség hozzájuk való bizalma. Ezt már az eddig elvégzett jó munkájuk is bizonyítja. A további munkálatok elvégzésére pedig még jobban alátámasztja ezt. Szám István üzemvezető a következőképpen nyilatkozott róluk:

„A legmesszebbmenőkig megvagyok elégedve a KISZ-fiatalok eddig végzett munkájával. Eddig is megtettünk minden tőlünk telhetőt, hogy megfelelően honoráljuk erőfeszítésüket. A továbbiakban sem feledkezünk meg róluk.”

Kapu L.

Gaal Sándor, akinek a legtöbb munkórája van.

Tűzrendészeti TOTÓ

Sorsz.	Kérdések	TIPP:		
		1	X	2
1.	Az üzemem belüli az A-B tűzveszélyességi osztályba sorolt létesítmény és más tűzveszélyességi osztályba sorolt létesítmény között mekkora távolságnak kell lenni?	10 m	22 m	40 m
2.	A 14 x 14 cm keresztmetszetű kéménybe hány füstcsövet szabad bekötöni.	1 db	2 db	3 db
3.	A kémény a teógerinc felé milyen magasságig kell megépíteni?	80 cm	1 m	2 m
4.	A kémény körzetén belül milyen távolságra szabad éghető anyagot tárolni?	1 m	2 m	4 m
5.	A nyílt tűzlelésű kályhák körzetén belül milyen távolságra szabad éghető anyagot tárolni?	1 m	2 m	4 m
6.	Füstcső és hűdób körzetén belül milyen távolságra lehet éghető anyagot tárolni?	50 cm	1 m	2 m
7.	Hány évenként kell kémények füstnyomás próbáját elvégezni üzembehelyezés után?	2 év	4 év	5 év
8.	A helyiségekben elhelyezett vaskályhákban a munka befejezése előtt mikor kell a tüzet eloltani?	A munka befejeztével	1 órával előtte	2 órával előtte
9.	Raktárakban az állványok között milyen széles közlekedési utat kell biztosítani?	80 cm	1 m	2 m
10.	A 15 m-nél nem szélesebb üzemi helyiségben a közlekedési ut legkisebb szélessége hány méter lehet?	1 m	1,40 m	3 m
11.	Az I-II-III. veszélyességi osztályba sorolt tűzveszélyes folyadékok tárolóedényeként, hordókat hány sorba lehet egymás tetején tárolni (nyergelni)?	1 sor	2-3 sor	nem szabad nyergelni
12.	Az üzem helyiségeiben fém- és műanyagkannákban hány liter tűzveszélyes folyadékot szabad együttesen tárolni?	20 l.	40 l.	80 l.
13.	Az üzem területén lévő vízvezeték hálózatra hány m távolságra kell elhelyezni a föld alatti és föld feletti tűzcsapokat?	80 m	100 m	200 m

Beküldési határidő: 1969. szeptember 23.

A beküldő neve:

Foglalkozása:

Az üzem megnevezése:

Munkaverseny

Zobák-bánya II. számú termelőközete a párt biz. határozatából kiindulva meghirdette a jubileumi munkaversenyt. A körletben dolgozó Kollár Dénes fejtési szocialista brigád rendkívüli brigádgdyt hívott össze, ahol csatlakoztak a körleti felhíváshoz, és versenyre hívták ki a Dévény Béla által vezetett 610-es Csizmazia Gyula mártírhalt kommunista nevet viselő szocialista brigádot.

Gyeri Károly:

Gyalázatos rendszer volt

A mecseki bányamunkások élete a Tanácsköztársaság leverése után

A Magyar Tanácsköztársaságot 1919. augusztus 1-én leverték, a proletárdiktatúra megbukott. Az imperialista tökések államok intervenciója és a belső bitangok újjászervezett erőt győztek, ha csak átmenetileg is.

Viszonylag hosszú átmeneti időszak volt mégis, Horthy és néppellenes rendszere 25 évig ült a megvert nép nyakán.

Ez az ellenforradalmi negyedszázad elég volt arra, hogy hazánk és népünk legjobb fiait küldje bitófára, hogy kegyetlenül lezámoljon mindazokkal, akik az emberi életért, az emberi jogokért és az ország szocialista átalakításáért küzdöttek. Vérdíjazottak és szenvedések jelzik a munkásosztály — és benne a bányászok — útját a horthysta ellenforradalom 25 éve alatt.

Gazdasági harcában az elnyomott nép mégis elért bizonyos eredményeket. Elvakultak és kegyetlenek voltak az ellenforradalmi osztályok, annyira mégsem voltak ostobák, hogy valamiféle szociális mázsal be ne vonják rendszerüket: külföld felé bizonygatva ezzel humanizmusukat, itthon pedig a nép megtévesztésére használva fel az engedelmeket.

Engedték egy kicsit — de csak akkor, amikor már véres leszámlálást a Kommunizmus és a többi haladó emberrel szemben, elvégezték. A szakszervezetben szervezett munkások harca 1937-ben némi eredményt hozott és az

1937. XII. törvények intézkedtek a legkisebb munkabérek megállapításáról.

Ugyanez a törvények bevezette a nyolcórás munkanapot az iparban és fizetés szabadságot is engedélyezett. Eszerint az iparügyi miniszter az egyes szakmák munkaadóinak és munkavállalóinak képviselőiből bizottságokat nevezhetett ki, s ezek feladata olyan munkabért tervezet kidolgozása volt, amelyben meghatározott minimumnál kevesebbet a munkaadók nem fizethettek. A tervezet az iparügyi miniszter jóváhagyása után vált kötelezővé az illető iparágban — illetve azaz kellett volna válnia — de amint az előkerült dokumentumokból kideríthetjük, nem vált kötelezővé. Nem is válhatott azaz, mert már születésekor ravasz volt, megtévesztő és erkölcstelen, hiszen lehetőséget adott arra, hogy csak akkor fizessék a jóváhagyott legkisebb béreket, ha azt az adott vállalat munkásai kifejezetten követelték. Márpedig a munkások nem követelték sok helyen, mert nem tudták, hogy követelniük kellene. (Vagy azért mert nem mertek ilyen igényekkel lépni.)

A bányamunkásság körében még súlyosabb volt a helyzet, a bányajárművekben nem csupán a rendeletet játszották ki, hanem a gyertyes erőszakot is alkalmazták a bérkövetelőkkel szemben, ha azok a rendeletre hivatkozva léptek fel. Letartóztatták azt, aki szót emelt, kommunista-

nak bélyegezték. (Azt hitték, hogy ez valóban megbélyegzést jelent.) Legtöbb esetben a lefogott emberek vállalták ezt a vádat. Pécsent, Komlón, Szászvároton és a szélesebb értelemben vett Délvidéken megkezdődtek a letartóztatások. A gazdasági érdekek védelmében fellépő bányászokat politikai mozgalmak szervezésével vádolták meg ott is, ahol ilyen egyáltalán nem létezett. Jórészt ezeknek a hamis vádaknak a hatására, mintegy ellenállásként valóban létrejöttek a kommunista párt alapszervezetei.

Ismeretes az újdíkté kegyetlen vérengzés, amit megelőzött a délvidéki területek kommunizmusának és más haladó elemeinek lefogása. Alig volt olyan évszak 1942-ben és 43-ban, amikor nagyobb kommunista csoportok letartóztatására ne került volna sor.

A Tanácsköztársaság bukását követő sötét negyedszázadban az ellenforradalom létrehozta az összes állami szervezeteket és intézményeket, amelyek a hatalom megszilárdításához kellett. Ezzel intézményesítette a féherterror, amelyet kezdetben véres akciókkal, később „törvényekkel” és állami erőszakkal valósított meg.

Amikor a külföld — nemcsak a Szovjetunió, de még néhány tökések rendszerű állam is — furcsának találta néhány intézkedést Magyarországon, Horthy azzal védekezett, hogy ezek csak túlkapások, de majd letöri őket.

Nem túlkapás volt a fehér-

terror, hanem intézmény, rendszer. Nem kinövés volt, mint ahogyan székített volna a külföld előtt beállítani, hanem igenis az ellenforradalmi politikai hatalom alapja és lényege volt.

Másképpen hogyan következhetett volna be az életviszonyok romlása? Hogyan következhetett volna be az emberi méltóság sárba tiprása és a legelembb emberi szabadságjogok megsemmisítése? Ez csakis azért volt lehetséges, mert a horthysta állam minden intézménye ezt cselekedte.

Ebben a dolgozatban azt kíséreltük meg áttekinteni, hogy milyen életkörülmények voltak a Tanácsköztársaság bukását követő napoktól a felszabadulásig; hogyan éltek a Mecsek vidékén a bányászok. Figyelmeztetjük és emlékeztetjük a köztársaságban a dokumentumokat — az ellenforradalmi rendszer saját okmányait is — amelyek bizonyítják, hogy a bányászok mepróbált ellenállni, de lehetetlen volt.

Az úri osztályok 1920 elején már nyeregben érezték magukat. Hiába hívatkoztak a dolgozók krisztusi erkölcsökre, és hiába kértek emberi bánásmódot, az urak nem lágyultak meg.

Ennek illusztrálására legjobban lesz, ha közreadjuk Perlaki György képviselő és gróf Bethlen István miniszterelnök párbeszédét, amelyet a nemzetgyűlés színe előtt

folytattak a bányászok elleni megtorló rendszabályokról.

„PERLAKI GYÖRGY: T. Nemzetgyűlés! Mindazok, akik a munkáskérdéssel nemcsak elméletileg foglalkoznak, hanem minden egyes alkalmat megragadnak arra, hogy a gyakorlati életben is megismerjék a munkások lelkiállását, meggyőződhetek arról, hogy lelkiismeretlen agitátorok nem vezethették volna a munkástömegeket a kommunizmusba akkor, ha régi politikusaink egy kissé többet foglalkoztak volna a szociális kérdésekkel és nem mézték volna ölbetett kezekkel, miként ragadják kezükbe lelkiismeretlen demagógok a munkások vezetését, és miként nyelik meg a munkások bizalmát.

A múltak bűnein nekünk okunkunk kell. A legintenzívebben kell foglalkoznunk a szociális kérdésekkel és sürgősen meg kell oldani azokat a kérdéseket, amelyek nélkül a társadalmi béke helyre nem fog állni, és amely kérdések megoldása nélkül újból el fogjuk veszíteni a józan gondolkodású munkásságot és újból kiteszük magunkat annak, hogy csakis hatalmi vágy által vezéreltetve, egyesek ezeknek vezetését magukhoz ragadhassák. Igazán keresztény politikát is csak akkor folytatunk, t. Nemzetgyűlés, ha nemcsak jelszavakat hirdetünk, hanem azt a krisztusi megértést és igazságosságot az életbe is átviszük.

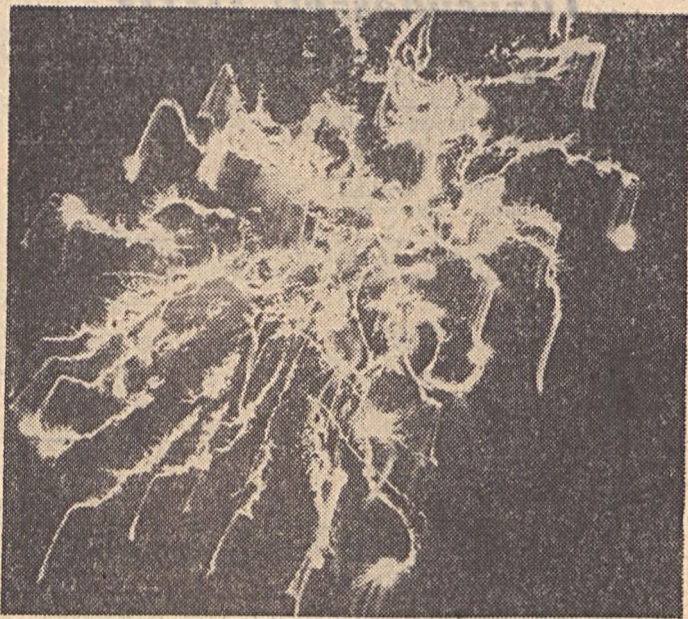
Ezen gondolatotól vezéreltetve próbáltam meg már igen gyakran, mielőtt interpellációs jogommal éltem volna, a kormány által 1920-ban kiadott három, a bányamunkásokra igen súlyos rendelet visszavonását kieszakozolni. Ez sajnos, nem sikerült, úgyhogy kénytelen vagyok időfordulni a Nemzetgyűléshez, s itt kérem ezen súlyos rendeletek

visszavonását.

Az első rendelet, amely 1920. április hó 15-én kelt, eltölti a bányamunkásoknak a munkahelyek elhagyását, a második, amely 1920. július 20-án kelt, a bányamunkásokat katonai felügyelet alá helyezi, a harmadik, amely 1920. szeptember 22-én kelt, a bányamunkásokat eltöltötte még attól is, hogy kisebb bányáknál vállaljanak munkát. Ezen rendeletek kiadásánál indokul az szolgált, hogy ezekre azért van szükség, hogy a csonka Magyarországon megmaradt szénbányák termelését fenntarthatassuk, mert ellenkező esetben a széntermelés fennakad.

A rendelet kibocsátói azonban megelégedtek arról, hogy ezen egyoldalú rendeletek kibocsátása által a munkásokat teljesen kiszolgáltatják a bányavállalatoknak és azoknak a katonai egységeknek, akiket a honvédelmi minisztérium az egyes bányavállalatoknál elhelyezett. A bányavállalatok minden indoklás nélkül elbocsáthatják a munkást, de a munkás munkahelyét semmi körülmények között el nem hagyhatja. A bányavállalatok, vagyis az egyes bányákhoz kirendelt katonai egységek pedig akár csendőrség, akár katonaság igénybevételevel a munkahelyre kísérelhetik a munkást, a bányába való leszállásra kényszeríthetik azon esetekben, ha ők nem találják indokoltnak a munkásnak a munkából való elmaradását. Ilyen elővezetésnél igen gyakran oly dolgok történnek, amelyek minden szociális érzést kigányolnak. Igen gyakran alkalmazzák ezek a katonai egységek azokat a katonai büntetéseket, amelyeket már a háború alatt eltiltottak, mint embertelen büntetéseket. Ilyenek: a kikötés és botbüntetés...

Következik: Bethlen gróf indokol

TUZIJÁTEK

(Foto: Bosnyák)

Hagyomány és emlék

Szüret, kongó-bongó nagyüzem!
Apámat figyelem, hasas szörnyet lékel, méteres csapot forgat a kezében. Odavágok magam is a közepére, jaj árva fejemnek, melléfröccsen a hordó-vére! Öblítheted másként büntetlenül korszámszámra, illik a gyomorba, nem a pince porába. Sürgölődünk mindnyájan harsogókedvű század, felborítjuk az udvart, nyakonötjük a prészázát, csöbrök, vödörök csapata fürdőzik, dagad reményünk a puttonnyal; bővérű az emlék markomban, összeszorítom, el ne szaladjon.

Boda Miklós

Egy bányász élete

Gyönyörű vadvirágos Mecsek! Völgyeid között haladva találjuk a festői szépségű Mánfát, apró parasztházait, ahonnan 1898-ban Balog Pista elindult, gyalog, Komlóra munkát keresni.

Tizenháromesztendő volt. A kenyérkeresésre édesanyjának és a nálánál kisebb négy testvérének eltartása ösztökélte. A János Engel Adolf és fiai tulajdonát képező komlói bányában, akkoriban Jex Simon bányamesternek javaslatára 1898-ban 80 méter mély függőleges akna volt, azonos a mai Anna-aknával.

Balog Pista jelentkezett a felvételi irodában.

- Mikor születél és hol?
- Pécsen, 1885. június negyedikén.
- Apád?
- Meghalt!
- Nem azt kérdelem! Hogy hívták?
- Balogh János, — majd halkán hozzáteszi: — Néhai.
- Anyád?
- Mosónó.
- Neve?
- Látidekker Mária.
- Hol laksz?
- Mánfán.
- És hogy akarsz bejárni Komlóra?
- Gyalog, kérem szépen, mert még van négy kistestvérem otthon, mind kisebbek nálam.
- Hány osztályt jártál?
- Hat elemi.
- Van bizonyítványod?
- Igen! Tessék — és átadja az iskolai bizonyítványát.
- Az irodista megnézi.
- Tiszta kitűnő! Te ilyen jól tanultál?
- Szerettem tanulni, — feleli pirulva.
- Na és miért nem tanulsz tovább? — néz rá kissé szánakozva.
- Kérem, mi nagyon szegények vagyunk. Édesapám elgázolta a vonat.
- Mi volt az apád?
- Fékező volt és a vasút semmit sem fizet, mert azt mondják, édesapám volt a hibás, miért ment a vonat alá. Pedig apám nem volt hibás, ezt mindenki látta a vonat személyzete közül, de ki mer szólni? Sikos volt a vonat lépcsője és lecsúszott, mikor a vonat meglökte. Alá esett és agyongázolta.
- Na, jól van! Ma csütörtök, hétfőn reggel ötök itt jelentkezni! Fizetést majd meglátjuk, attól függ, hogyan dolgozol.
- Nagyon fogok igyekezni!
- Boldogan szaladt haza Mánfára, hogy megvigye a hírt édesanyjájának: munkát kapott! Fűtyörészve szaladt az erdőn át, ahol lakott a nagyszüleinél, akik kétholdas kis-

UJ HAJTÁS

A MECSEKI Bányász Irodalmi és Művészeti Kör Rovata

Objektív nehézség

Amióta János gazda belépett a tsz-be, ismét jóba lett a sógorával, aki gyárigazgató a városban.

— Tudod, most, hogy a közöst szolgálom, értekel meg téged is. — Szokta mondani, ha problémákra kerül a szó.

— Mondtam én, hogy a fejlődés útja kikerülhetetlen — válaszol ilyenkor az igazgató.

Amióta pedig elnöke lett a tsz-nek, egyre gyakrabban hívta meg a sógorát magához, vagy ha ideje engedte, maga is be-bekocsizott a városba, mert hála a fejlődésnek, a tsz-nek is van autója.

Zárszámadás idején berakott egy tízliteres demizont az ülés alá és behajtott a városba. Este lévén egyenesen a lakásra.

A sógor kissé gondterhesnek látszott, de a termelői borocskát csakhamar jókedvre derítette. Aztán egyre vidámabban tereferáltak. Az elnök töltögette a poharat és amikor már kellő hangulatba hozta a városi rokokót a nedű, rátért a lényegre.

— Jó neked, te Gábor. Egész elgömbölyödsz. Meglátszik, hogy nyugodtan élsz. Hiába, csak más egy nagy gyár, mint egy tsz. Jól szervezett üzem ugye, ott lehet tervet teljesíteni.

— Nono, ami a vállalatot illeti, akadnak nálunk is gondok.

— Ugyan mi? Tán csak nem az, hogy mire költés a nyereségreszesedés? Mert ilyen is van nálatok, igaz-e?

— Van. Illetve van rá lehetőség — felelt elkomorodva az igazgató, mert az eszébe jutatta gondját.

— Ni csak — adta a meglepettet az elnök. S a további ösztönzés végett teletöltötte a poharakat.

— A tervteljesítéssel némely mutatókban lemaradtunk. Tudod, afféle objektív okok miatt.

E szót már ismerte, de még nem volt tisztában a teljes súlyával.

— Objektív? — kérdezte ismételve.

— Hát igen. Akadt néhány zavaró tényező. Anyagellátási nehézségek, nem kaptuk meg idejében a krómacélt. (Igaz, a megren-

delés sem történt időben, de ezt nem említette.)

— Nem volt elég szállítóter. (Persze, a hiába a kocsielosztással volt, mert addig húzták el az anyagszállítás idejét, amíg egybeesett az a késztermék kiszállításával.) De erről se szólt.

— Nagy a fluktuáció, a munkaerővándorlás. (Arról, hogy az idén ismét elmulasztották az üzemben az egészségügyi és szociális körülmények javítását, szintén nem beszélt.)

— Ahá! Értem én már ezeket az objektív nehézségeket — vette át a szót a beszámolóban még kezdő tsz-elnök. Hiszen nálunk is vannak ilyenek. Mi is 35 Ft munkaegység terveztünk és csak 28 Ft-os lett.

— A hosszú tél miatt kifagyott a búza nagy része. (Igaz, ha mélyebben szántottak volna alá, nem lett volna számottevő ritkulás.) — Ezt ő se mondta.

— Tönkrement 40 vagon csöves kukorica, mert nem volt megfelelő görénk. (Persze, ha a tsz bognára valamivel kevesebbet dolgozott volna maszek alapon a tagok családi házain, be lehetett volna fedni a dróthálós szükség görékat, hisz anyag is akadt hozzá. Ezt se mondta ki.)

— Munkaerőhiány miatt nem tudunk lekaszálni 20 hold rétet. (Ami azt illeti, a jó időben még levághatták volna, ha ügyesen használják ki az erőgépeket. De addig húzták el a dolgot, mire megjött a behordás ideje.) — Erről se szólt, meg a többi hiányszágról sem, s ami a sógor okos, városi értelmezése szerint objektív nehézségnek mondható. Hanem inkább ott folytatta, amire kíváncsi volt.

— Aztán mondd csak, a felsők mit szólnak ezekhez az objektív nehézségekhez? Elhiszik-e?

— Hát tudod, ha a nehézség objektíve jelenkezik, akkor ők sem sokat tehetnek.

— No, akkor nincs baj — derült fel erre az arcra. Mert már ő is tudta, hogyan kell megindokolni szakszerűen a 7 forintos munkaegység-különbözetet majd a zárszámadó közgyűlésen.

Köves Imre

(Dénes Géza)

Nem Fecske

„Egy Fecske elszívásához három szál gyufa kell”

Toronto-Ont-on robotolt keresztül vonata, amikor a szemben ülő nő keresztbe rakta lábát, s hanyatt dől. Nem törődött vele, nyugodtan nézte az ablakon át a rohanó tájat. A nő lezseren oldal fordult, alsóneműjét vaku számára is jól láttatva, mely közben rámosolygott, ő azonban ügyet sem vetett rá. Kintről ajtócsapódás hallatszott és a kalauz hangja: „Please the Tickets!” E pillanatban a nő vadul sikoltani kezdett, hegyes körmeivel tépte-szaggatta mellén a ruháját, ő azonban hidegvérrel nézte tovább a rohanó tájat. A kalauz éppen akkor rontott be, amikor a nő lebicált melltartója a padlóra pottyant, s kibuggyant mellével nagyot sikoltott:

— Segítség! Ez az ember, — s a férfire mutatott, ez az aljas fráter erőszakoskodott velem!

A kalauz galléron akarta ragadni a férfit, de az nyugodtan cigarettájára mutatott, melynek több mint fele már elégett, s mintegy három centis hamú állt ki rajta:

— Hogy erőszakoskodhattam volna vele? Akkor lehullott volna a hamu.

A bírósági tárgyaláson a férfi megnyerte a pert! De a tárgyaláson a bizonyító tárgyként lefoglalt csikkról az is megállapítást nyert, hogy a cigarettá — nem magyar Fecske volt.

1905-ben kiéleződtek az osztrák és magyar uralkodó osztályok közötti ellentétek is.

Az imperializmus korszakának beköszöntése Magyarországon is segítette a demokratikus forradalom érlelődését.

1905 januárjában feszült politikai és gazdasági légkör övezte a képviselő-választásokat. A szabadelvű párt vereségét szenvedett. A gyűlölt Tisza-rendszer megbukott.

A király semmibe vette a választásokat. Nem engedte az ellenzéki koalíciónak a kormányalakítást, hanem több hónapnapos huzavona után báró Fejérváry Géza volt hadügyminisztert bízta meg a kormány alakításával.

Hányzott a forradalmi párt, mely a munkások erőit összefoghatta volna az osztrák abszolutizmus ellen. Egyes szociáldemokrata pártvezetők néhány beígért mandátumért megalkudtak és így az általános választójogból semmi sem lett! A reakciós szakszervezetek megalakulásával (a keresztényszocialista szakszervezetek létrehozásával) megtévesztették a munkásságot, igaz, hogy csak ideiglenesen, ideig-óráig, mert a munkásság elpártolt ezektől a vezetőktől családottan.

Az ember lett megint a legolcsóbb! Nem számított, ha pusztul! A kapitalisták csak a hasznót nézték. Kezdődött megint a nyomor a Pécs vidéki bányákban is. Azért a bányászok figyelemmel kísérték az oroszországi eseményeket. A helyi lap, a Munkás és a polgári lapok rendszeresen ismertették az orosz munkásság harcait.

Fájt a magyar munkásságnak az a szörnyű kizsákmányolás. Mindenhol a rettenetes nyomor...

A bányákban nem volt víz, fűrdőről szó sem lehetett, azért tisztálkodási lehetőség nem volt. Koszosan támolyogtak haza a nyomortanyákra, munkától agyongyötörten, ahol a szegénység tombolta ki magát.

Minden hír, amit hallottak a távolból, reményszikra volt a bányásoknak, a dolgozóknak, a munkásoknak.

Pista bevonult. Az idők múltak és változtak hol jobbra, hol rosszabbra. Lassan telt a három esztendő. A 19-eseknek szolgált, ahol sok-sok elkecseregett magyarral találkoztak össze, kiket fűtött a honfűt és a munkás öntudat. Sokat járt a Zrínyi utcába. Persze titokban. Egy barátjával öltöztek át civilbe, hogy meg ne tudják, mert áruló mindig akad még közöttük is. Felszívta magába a körülötte történeteket és élt benne a remény!...

Ahogy leszerelt, hazament. Mint segédvájár elfoglalta helyét, lent a mélyben. Megnősült. Be-be járogatott, ha pécsen járt, a Zrínyi utca 15. alá. Irogatott és fel-fel olvasott egy-egy verset, ezzel is sikere volt.

Egy év múlva 1910-ben fia született. Majd 1912-ben a másik is. Az első Pistike, a második Jánoska lett. Még egy kislány is következett, de az tüdőgyulladásban hamarosan meg is halt. Az élet nehéz volt. Testvérei szétszéledtek...

Kitört a világháború. Gábor bácsi bevonult, de hamarosan meg is halt Szerbiában, a szarajevói összecsapásnál.

Pistát felmentették, vajúrrá lépett elő, mivel a tőkés rájöttek, hogy szén nélkül nem mennek a vonatok sem. Dolgozott és küzdött a családjáért.

1917-ben megkezdődtek az ellenőrzések. Minden szigorúbb lett. Amde mindenki figyelme Moszkva felé terelődött.

1917. november 7-én a nagy összefogás a munkások, katonák, parasztok óriási többségének akarataiból megszületett a Szovjet Kongresszus, mely döntő csapást mért az ideiglenes kormányra, és kezébe vette a hatalmat. Az orosz proletariátus

parasztok voltak. Kétszobás kis-parasztházban, mely közepén nyitottkéményes, kis kemencés füstölős konyhácskából állott. Vályogból épült, fehérre meszelt alacsony házacska volt. Nagyszülei eljártak a módosabb gazdákhöz részesmunkára vagy az erdőgazdasághoz. Nagynyja sokszor ment be Pécsre kis túróval, tejjel, tojással vagy egyéb kertifélésekkel gyalog, mert akkor még autóbussznak híre-hamva sem volt. A család nagy szegénységben élt és örültek a kis állásnak is Pista minden nap háromkor kelt és a többiekkel járt szorgalmasan Komlóra dolgozni. Mint napszintes kezdte, majd bányatánonc lett Gábor bácsi mellett, műszakonként negyven fillért, melyből különböző ürügyek címén le is vontak.

A felügyelők és bányamesterék szorgalmasan vigyáztak arra, nehogy az a nyomorult munkás véletlenül is jól járjon, persze ők külön jutalmat kaptak érte, mert növelték a tőkésnek hasznát.

A bányászok keservesen tengették életüket az odavetett koncból, nehéz munkájukért csak a társáda (társpénztár) nyelt el 6 százalékot, nem beszélve a többi jogtalan és csalafinta levonásokról.

Pista megkapta első fizetését műszakonként 40 fillérrel, szorozva 27-fel lett volna 10,80 Korona, de csak 8,80 Koronát kapott, a többit levonták. A barnakenyér ára 12 fillér volt. Az olcsó marhahús 1 kg = 1,12 K., a disznóhús 1 kg = 1,20 Korona. Egyhavi házbér 5,- Korona volt. Sírva vitte haza a tizenháromeves Pista a fizetését, mert amit kapott, abban a napban azt sohasem fogja elfelejteni.

— Te kutya! Te disznó! Te barom!... És két pofon, mert egy darab bányája leesett és a csille felborult. Elmúlt, csak az emléke maradt meg.

Szorgalmasan járt nap mint nap dolgozni.

Eljött az ősz, majd a tél és hozta magával a goromba hideget. Pista sokat fázott. Ekkor csoda történt. Gábor bácsi, az a keménykötésű vajúr, megszerette és megsajnálta a szegény gyereket, odavette magához lakni, „úgyis egyedül volt”. Pistának meg nem kellett bejárni Mánfárról Komlóra gyalog a zimankós télen, csak egy héten egyszer, amikor Gábor bácsi szennyest vitte haza és hozta tisztán. Mert mikor Gábor bácsi megtudta, hogy Pista édesanyja mosónó, a gyerekek küldte mindig a mosnivalót az anyjának. Az ő felesége meghalt szülésben három éve. Volt egy lánya, meg egy fia, de azok már nagyok voltak. A fia katona. A lánya férjnél van Mecsekszabolcson.

Az a kicsi 15 év múlva lett volna mint afféle kései-gyerekek, afféle jövevény, de el is vitte magával az anyját is.

Pista egyszer nem tudott hazamenni a rossz idő miatt, akkor az anyja jött be Komlóra két nappal később és hozta Gábor bácsi ruháját felve, hogy Pista beteg. Akkor találkoztak Gábor bácsival. Gábor bácsinak megtetszett a takaros asszony úgy, hogy farsangra egybekeltek. Mariska asszony beköltözött Komlóra négy kis gyermekével együtt. Meghalt a kis bányász szoba-konyhás lakás, heten lettek. Élet virágozott a kis bányászházba. Tavasszal himnlőjáró utótti ki. A két legkisebb életével fizetett.

Öten maradtak a bánatukkal és fájdalommal együtt. Az idő múlt! A bányászok helyzete 1900-tól gyors ütemben romlott.

Pista kezdte magába szívni a szocializmus eszméit és kezdte megérteni, fiatal kora ellenére a munkásosztály harcát a kapitalizmus ellen.

1904-ben kezdődtek a sztrájkok.

Ötvenéves Pákolitz István, József Attila-díjas költő

Szeptember 18-án, csütörtökön lesz fél évszázada annak, hogy Pákolitz István, József Attila-díjas költő, a Pécsen megjelent „Jelenkor” című irodalmi és művészeti folyóirat szerkesztője 1919-ben Pakson született, egyszerű, szegény család hetedik gyermekeként. Apja kőműves volt, majd amikor megrokkant, templomi harangozó lett. Anyja csak a nevét tudta leírni és egyetlen olvasmányra az imakönyv volt. A család könyvtára egyetlen kalendáriumból állott.

„A tisztességes fogalomkörében nőttem fel — mondotta Pákolitz István egyik nyilatkozatában. — A szegénység nálam semmiféle táptalajt nem jelentett. Voltak nálunk szegényebbek is. A hét gyermek közül ketten hajósok lettek, egy postai alkalmazott, egy kereskedő, egy asztalos. Ketten kezdtünk tanulni, azzal, hogy pap lesz belőlünk... Egyikünk sem lett pap... az én világom körülbelül olyan volt: a világ egy nagy gömbölyű dínnyé, aminek a kisebbik felén helyezkednek el a gazdagok, s a gazdagoknak segíteniük kell a szegényeket...”

Kitüntetés békeaktíváknak

Az elmúlt héten jelentős esemény színhelye volt Pécs, amikor az október elején összeülő VII. Magyar Békekongresszus előkészítéseként, békeaktíva ülést tartottak a Doktor Sándor Művelődési Házban. A Hazafias Népfőnt Baranya megyei Bizottsága, a megye és város tömegszervezeteivel közös békeaktívájában résztvett Harmati Sándor, az Országos Békatanács alelnöke, az Országos Szolidaritási Bizottság elnöke, Szentirányi József, az MSZMP Baranya megyei Bizottsága osztályvezetője, a szakszervezetek, az ifjúsági mozgalom, a Nótának, a baranyai és a pécsi üzemek képviselői.

Sztergár János, a Hazafias Népfőnt megyei titkára méltatta a békemozgalmat jelen-

Pákolitz István középiskolai tanulmányait Kalocsán a jezsuitáknál végezte, majd beiratkozott a tanítóképzőbe, ahol ő lett az önképzőkör elnöke. Első versei már gimnázista korában jelentek meg a „Regnum” című diáklapban és a „Kalocsai Néplap”-ban. Ebben az időben a verset még csak játéknak tekintette.

A háború ideje alatt hosszú évekig hadifogságban volt, majd hazatérve egy kis faluban: Cserszénypusztán tanítószkodott. A felszabadulás után szülőfalujában már államotított iskolában tanított, közben beiratkozott a pécsi Pedagógiai Főiskolára is. 1955. május 20-án Pécsre került, ahol a „Dunántúl”, majd a „Jelenkor” folyóirat az induló költőknek rendszeres megjelenést biztosított.

Pécsen a Baranya megyei Tanács művészeti előadója lett. 1959-től a „Jelenkor” szerkesztő bizottságának tagja lett, majd néhány évvel ezelőtt, megrokkant egészségi állapota miatt a népművelési munkától megvált és 1967-től kezdve a „Jelenkor” folyóirat szerkesztője.

Első versei harmincéves korában, 1949-ben jelentek meg, a bemutatkozó kötet

még kilenc évvel később — Költői hitvallását így fogalmazta meg: „... mindig az igazat írni. En tudom magamról, hogy nem intellektuális, hanem érzelmi alapállású vagyok, nem tehetek egyebet, mint hogy amit látok, hallok, tapasztalok, amit fontosnak érzek a világban, ami hatással van rám, azt igyekszem a lehető legigazabban versbe foglalni. Kéves verset írok. Csak azt írom meg, ami megéri bennem, ami feltétlenül kikívánczik. Mást megírni — nincs értelme”.

Mint költő a „Tüztánc” antológiában jelentkezett a nálánál sokkal fiatalabb költőkkel együtt. Első önálló kötet a „Szűret”, 1958-ban jelent meg. Ezt követve 1962-ben a „Fény és árnyék”. Az előbbi az 1953—56 között írott verseket tartalmazza, az utóbbi pedig az 1949 és 1956 közötti egész évtizedet átfogja. — A „Fény és árnyék” című kötet Pákolitz István újjászületése, szocialista költészetének kiindulópontja. Ez a kötet hozta meg számára az országos elismerést, a József Attila-díjat és a népszerűséget.

Verseskötetei: az „Esti dal” (1963), a „Messzenézó” (1965), az „Altató”. 1967-ben jelent meg „Igazságos Mátyás” c. verseskötete, amelyben 13. Mátyás királyról szóló népmonda verses epikai feldolgozását közli. A verses elbeszélések híven követik a mondák alapvonalát, a költő nem törekedett erőszakos aktualizálásra, de a túlzó archaizálás veszélyét is elkerülte. — Legújabb verseskötete „Ami lehet” címmel 1969-ben a Magyar Kiadókör jelent meg.

Pákolitz István fejlődési vonalát tekintve az impreszionista tájköltészetből ível útja az intellektuálisabb közéleti líra felé. Pályájának fordulópontjához 1957-ben érkezett el. Ekkor fogalmazta meg először költői hitvallását a közösségi feladatvállalást, ekkor kezdett túllépni a polgári humanizmus eszméikörén.

Ötvenedik születésnapja alkalmából szeretettel köszöntjük Pákolitz István, József Attila-díjas pécsi költőnket!

Pusztai József

Ha egyik nem, majd a másik?

(Megjegyzések egy drága tandíjhoz)

A Mecsek szénbányászata geológiai nehézségeiről híres — ezért új gépek üzembe állítása nagyon alapos körültekintést, előzetes helyzetfelmérést kíván.

Ezeket a tanulságokat nem ma vonják le először a Mecseki Szénbányák geológiai és műszaki vezetői, mégis újból hangsúlyozni kellett a GULLICK-rendszerű önjáró fejtésbiztosító berendezés beszerzésének tapasztalatait kapcsán.

Korszerű és modern bányagépeket már eddig is szereltünk be a mecseki bányákba. Dolgoznak nálunk külföldről hozott rakodógépek, szállítógépek, fejtógépek és más munkagépek is. A GULLICK-rendszerű önjáró fejtésbiztosító berendezés megvásárlásával újabb előrehaladást kívántunk elérni a bányamunka könnyítése és biztonságosabbá tétele érdekében.

Hat hónapig kísérleteztünk ezzel az új berendezéssel István-aknában. Az eltelt időszak kísérletei azt mutatják, hogy a GULLICK-gépezet az adott körülmények között nem váltotta be a hozzá fűzött nagy reményeket. Hogy a remények voltak e túlzottak, vagy a gépezet képességei alacsonyabbak e a vártnál, nehéz volna megmondani, hiszen még most is az a véleménye sok szakembernek, hogy nem „ideális viszonyok” között üzemeltetjük hat hónap alatt a berendezést. Mit kell ideális viszonyok közt érteni? A berendezés szempontjából olyan bányabéli viszonyokat, amelyek összhangban vannak a berendezés képességeivel. Az István-aknai föld alatti bányaszakasz — a tapasztalatok szerint — túlságosan igénybe vette a berendezést, túl nagy feladatok elé állította.

Ez volt a fő oka annak, hogy sem a termelékenység, sem az önköltség vonatkozásában nem tudta produkálni a gyártó cégek által ígért eredményeket.

A minimális eredményességet elérte ugyan, de maximális képességeit nem tudta kifejteni — más geológiai körülmények között viszont eredményesen dolgozhat, más bányákban — ez volt a szakemberek egy csoportja-

nak véleménye a hathónapos kísérletezés végén. Ez a tapasztalat — mint azt Kálmán Endre főmérnök a Bányászati és Kohászati Egyesületben elhangzott előadásában szeptember 18-án mondta — azt mutatja, hogy a kipróbálása hasznos volt. Bizonyította, hogy a Mecsek bányáiban is meg lehet oldani a fejtések teljes gépesítését.

Tény, hogy nehezítette a GULLICK-kísérleteket a próbaművelésre kijelölt bányatérseknek már régebben megbolygatott állapota, vagyis az, hogy itt már folyt bányaművelés egyszer. Vannak, akik szerint „szűz terepen”, vagyis még frissen feltárt bányatérsekben kellett volna kipróbálni az önjáró fejtésbiztosító berendezést.

Kálmán Endre főmérnök előadásában azt hallottuk, hogy a technológiai rendet nem megfelelően határozta meg a gépezet kipróbálása céljaira. Szerinte, ha másképp határozták volna meg, az eredmények jelentősebbek lehettek volna. Szólott arról is, hogy drága tandíjat fizettünk ezért a kísérletért. Hozzátette azonban, hogy megértte. Azért érte meg, mert beigazolódt: a Mecsek többé nem bevezethető vár az automatizálás szempontjából. Azt is mondta, hogy ha nem a GULLICK-rendszer, akkor más rendszerek felhasználásával, de előbb-utóbb itt is általánossá válnak a mindentudó önjáró bányagépek.

Mi mégse tudjuk elkerülni a következő megjegyzést. Hogy a Mecsekben is lehet gépesíteni, azt eddig is tudtuk. Ha a GULLICK-rendszer sikertelenségéből ez a tapasztalat a legfontosabb, akkor valóban drága volt a tandíj, nem érte meg.

Es ha nem a GULLICK-rendszer, akkor majd egy másik lesz az, amelyik beválik nálunk? Ez is biztos.

Csak hogy a másfajta rendszerek kísérleti alkalmazását olcsóbban, alaposabb előzetes tájékoztatóval, „ideális” viszonyok között, a technológiai rend megfelelő meghatározásával — tehát szakemberrel — kell majd megoldani.

Gy. K.

Reszortfelelősök továbbképzése

Megkezdődött az üzemi szakszervezeti bizottságok részortfelelőseinek továbbképzése a Mecseki Szénbányákban. Szeptember 17—19-ig, az első csoportban, az agitációs-propaganda- és kultúrfelelősök továbbképzésére került sor. A napirendek során megtárgyalták a SZOT 1968. szeptemberi határozatát, a szakszervezeti mozgalom megnövekedett szerepéből adódó feladatokat. Megvitatták azokat a mód-

szertani és elméleti kérdéseket, amelyeket az idei szakszervezeti politikai oktatási munkában, a szakszervezeti bizottságok és művelődési intézmények kapcsolatánál kell megvalósítani az elkövetkezőekben. Foglalkoztak a párthatározat szellemében a jubileumi évfordulók megrendezésével kapcsolatosan a szakszervezetekre háruló feladatokkal.

A részortfelelősök nagy érdeklődéssel vettek részt a továbbképzésen, számos hasznos, új üzemi kezdeményezésről is beszámoltak. Több vonatkozásban a vállalati szakszervezeti bizottság irányában ismertették az igényeket. Így többek között a gyors tájékoztatást, a feladatok lebontásának új módjait, módszereit várják — mondták — és a részortfelelősök nagyobb megbecsülésének igényét is felvetették.

Kánikulában, autóstoppal Jugoszlávia útjain

VI.

Karlobagnál találkozunk az észak-déli irányú tengerparti út, a Plitvicén és Karlovácson át Zágrábra vezető úttal. Három napot töltöttünk ebben a sajtóságosan tengerparti városkában, ahol olyan megszőkötött az összezúzott személygépkocsik látványa, mint nálunk néhány földöntött kukás-gyűlést. Mindaddig azonban úgy tűnik, hogy hiába halmozák fel a roncsokat az autót és tengerpart között húzódó keskeny területen, a mellette elszárguldo gépkocsivezetőket legfeljebb pillanatnyilag lepi meg a különböző nemzetiségű és márkájú autóröncs-hegy. Elutazásunk előtt napon egy magyar Skodával gyarapodott a nemzetközi „gyűjtemény”. Utasait valamelyik közeli kórházba szállították.

A part mentén végighúzódo, egy utcából álló városka, leginkább régi vásár-találkozó helyekhez hasonlít. Csak itt nem árut cserélnek a látogatók, hanem információkat: milyen idő van az északi parton, érdemes-e délfelé Zadarba és Splitbe menni, hol található olcsó camping, vagy mit ígér Plitvice? Aki ez utóbbit választja — mint mi is — meg kell másznia a majdnem ezer méter magas hegyvonulatot, hogy folytathassa útját a festőien szép, a háborúban lefolyt partizánharcolat em-

léktáblákkal jelölt fensikón. Az emléktáblák úgy hozzátartoznak az út mellett tájhoz, mint a mindig integető gyerekek, vagy az árukat kínáló gyümölcsárak. Plitvicehez közeledve csökken a magasság. Szinte észre sem vettük, és az út lejtésétől felgyorsult motorunkkal már bent járunk a tavakat tápláló Rijeka folyócska vadregényes völgyében.

PLITVICE—KARLOVAC—ZÁGRÁB—BARCS

Jugoszláviának, ennek a megszámlálhatatlanul sok természeti szépséggel megáldott országnak, egyik legszebb — ha nem a legszebb — kirándulóléke Plitvice. A fekete és fehér Rijeka hegyi folyócskával táplált közel tíz kilométer hosszú törénszer 636 méter tengerszint feletti magasságról indulva, csodálatos vízeséseken, zuhogókon és tavakon keresztül 133 méterrel alacsonyabban folytatja útját a Korána folyóban, egészen a Száváig.

Valóságos vízi paradicsom ez a völgy. Mintha a természet szépet teremtő tombolása közben alkotta volna ezt a vizicsodát. Maga a törénszer felső és alsó tavakra osztik.

A felső törénszer 12, az alsó pedig öt tóból áll. Külön látnivalót alkotnak a part mentén végig található karsztkarlagok. A rengeteg látnivalónál csak egy valami kápráztatott el jobban bennünket: a belépődíj. Ugyanis az 1951-ben Nemzeti Parkká nyilvánított rezervátumot, 10 dinár lefizetésé fejében tekinthetjük meg.

Karlovácott mindössze fél napot töltöttünk. A három folyó, az Una, Kupa és Korana városa közelében található dubocsi Frangepánvár, és az ozalji Zrinyi—Frangepánvár. A barokk jellegű régi városköré egyre terebélyesebb ipar- és új lakótelep épül.

Délután 4 óra volt, mikor az egyre növekvő forgalomból itélve Zágráb közelébe értünk. A távolban lassan kibontakozott előttünk a Medvenica hegy sötét körvonala, és a lábánál elterülő város. Közvetlenül a város szélén a Száva melletti campingben perünk fel sátrunkat, és elindultunk fölfedezni a nagy történelmi múlttal rendelkező várost. Zágráb a Horvát Szövetségi Köztársaság fővárosa, egyben az ország második legnagyobb települése. Rohamos léptekkel fejlődő kulturális és ipari centrum, méltó vetélytársa Belgrádnak. Jelenleg több mint félmillió lakója van.

Zágráb megszámlálhatatlanul sok látnivalóval büszkélkedhet. Közülük a legszebb, amit az utas már messziről láthat, a város fölé magasodó Kaptol. A csodálatos szép kettörnyű katedrális sok magyar vonatkozású történelmi emléket rejt. Itt őrzik az első székesegyház alapítójának, Szent Lászlónak palástját és Erdősi Tamás püspökét (1593-ban a siseki csatában megementette Zágrábot a töröktől), valamint itt van eltemetve Zrinyi Péter és Frangepán Ferenc is.

Színházak, mozik, múzeumok, templomok, strandok és zenés szórakozóhelyek kínálják magukat a várost járónak. Az utcákon szédítő a forgalom: nincs jobb- és balkezes szabály, egyetlen büntető kihágás van: a karambol.

Zágráb a magyar turisták első avagy utolsó állomáshelye Jugoszláviában. Este a táborba való hazatérésünkkor egész otthonos hangulat fogadott bennünket. Voltak, akik velünk együtt hazafelé tartottak, mások most indultak délre a tenger felé. Egy budapesti kisiparos tartott egész estét betöltő tájékoztatást arról, hogy hol mit érdemes venni, illetve megnézni. Végigjárva Ausztriát és Olaszországot, Jugoszlávián keresztül tér vissza, hogy a Balatonon pihenje ki fáradságait. Higgycél — mondta ő — nem érdemes itt vásárolni. Több mint ezer dinárt veszünk haza a felenségemmel. Még néhány napot szórakozunk itt Zágrábnak, és irány a Balaton. Másnap reggel csak sátrunk helyét találtuk és néhány olajossal konzervdobozt.

Nyeregbe álltunk és Bjelo-

váron, Viroviticán keresztül estére megerkeztünk a vadonlatú barcsi Dráva-hídra. Messze a zalai dombok mögött bukott már le a nap, mikor átléptem az országha-

tárt jelző híd közepére festett fehér vonalat. Szívből kívánom: épülj, szépülj Jugoszlávia.

(Vége)
Kapu László

A Zágráb központja fölé emelkedő Dóm tornyal.

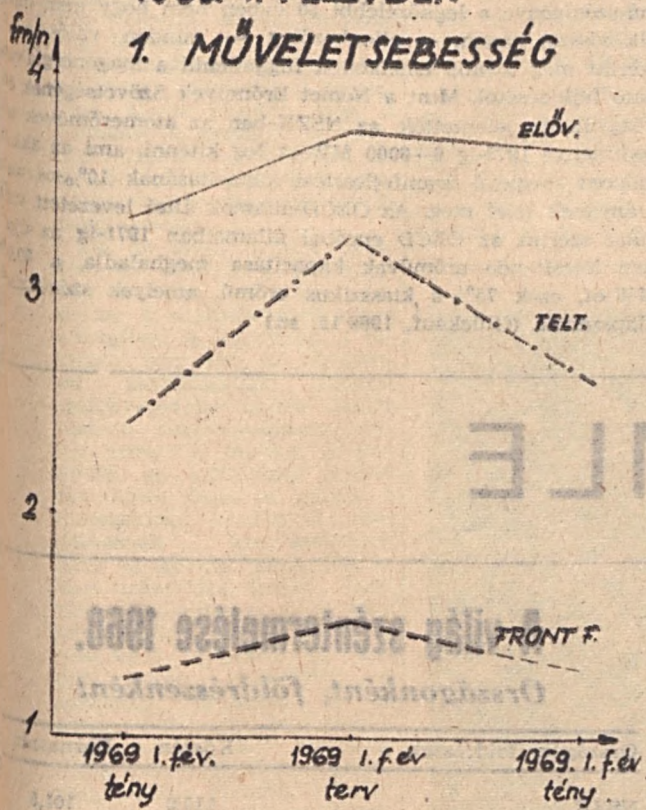
TÁJÉKOZTATÓ

A MECSEKI SZÉNANYÁK IGAZGATÓSÁGA MŰSZAKI-GAZDASÁGI-SZERVEZÉSI TÁJÉKOZTATÓJA

II. ÉVFOLYAM
9.
SZÁM

MECSEKI SZÉNANYÁK FŐBB BANYÁSZATI MUTATÓI

1969. I. FÉLÉVBEN 1. MŰVELETSEBESSÉG

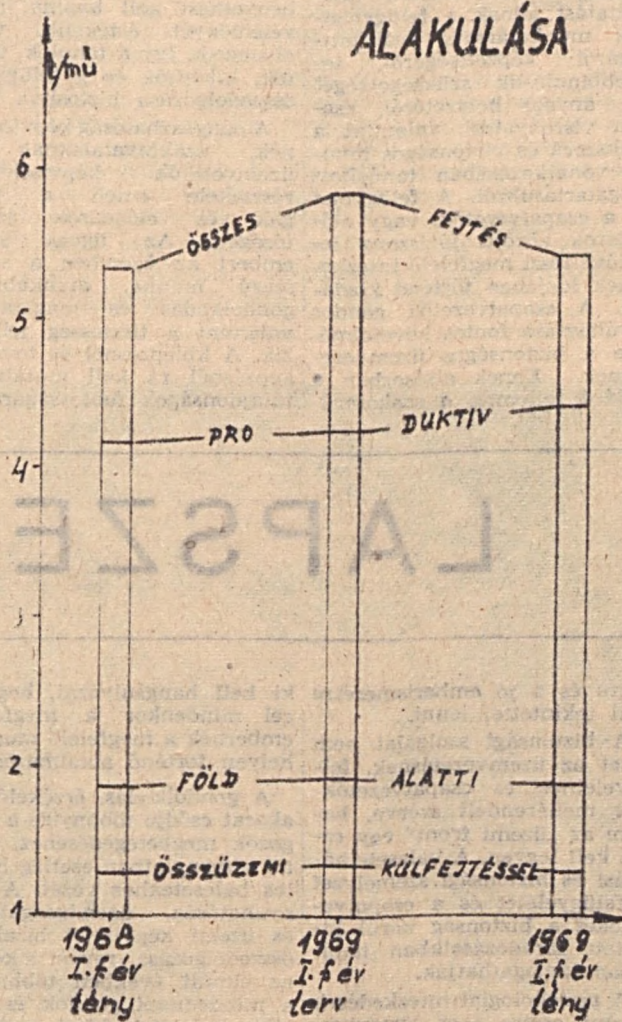

A műveletsebességek közül az elővájási sebesség az előző időszakához képest 24 cm-t, a feltárási sebesség 21 cm-t javult, bár a tervezett szinttől elmarad. A tervteljesítés 97,6, illetve 80,9 százaléka. A tervtől való lemaradás jelentősen befolyásolta a vá-

gathajtások fm tervének 88,9 százalékos teljesítését. A frontfejtési sebesség 84,2 százalékos tervteljesítése nem mondható kedvezőnek, figyelembevéve azt is, hogy az előző időszakhoz viszonyítva a 3 cm/nap sebesség nem bizonyít fejlődést.

2. A TELJESÍTMÉNYEK

ALAKULÁSA

A műszakgazdálkodás kedvezőtlen képet mutat. Csökkent a fejtési, az elővájási és feltárási napi műszakszám.

Az egy fejtési műszakra eső kiszolgálóműszak aránya 11 százalékkal rosszabb a tervezettnél.

Tervosztály.

LAPSZEMLE

A szovjet szénbányászat jövőbeni kilátásai

1969 májusának végén megtekintették a Moszkvában akkreditált diplomaták a Moszkva melletti barnaszén-medencét. Ebből az alkalomból a Szovjetunió szénbányászati miniszterének helyettese, J. Roscsenko hangsúlyozta, hogy a Szovjetunióban a szenet értékes tüzelőanyagának és a vegyipar fontos nyersanyagának tekintik. Ezért termelése állandóan emelkedik; a legújabb megejtett vizsgálatok szerint a jelenlegi termelés 2000-ig megháromszorozódik. A mai napig ismeretes előfordulások — a termelésnövekedés ellenére — 100 évig, ha nem 200 évig elégségesek. Ugyanakkor, különösen a bányászati technika területén, az új célkitűzések arra irányulnak, hogy intenzívebbé tegyék a külszíni bányászatot, csökkentsék az 1 tonnára eső jövesztési költségeket és versenyképessé tegyék a szenet.

(Glückauf, 1969.16.)

A kokszihiány pótlásánál az ár másodrangú

Az acéltipar minden államban megfigyelhető kokszihiányának növekedése számos jelentésből tűnik ki. A japán acélművek megkísérlik, hogy az USA-ban, Kanadában, Ausztráliában és Kínában hosszulejáratú szerződéseket kössenek kokszzszen szállítására. A világ legnagyobb acél-

előállító társasága, az U. S. Steel Corporation nemcsak egy új 14 000 t/nap kapacitású kokszzszen-termelő bányüzemet létesít Nyugat-Virginia-ban, hanem egy 28 évvel ezelőtt leállított, akkoriban 4000 t/nap kapacitású kocszénbányát is újra üzembe helyez.

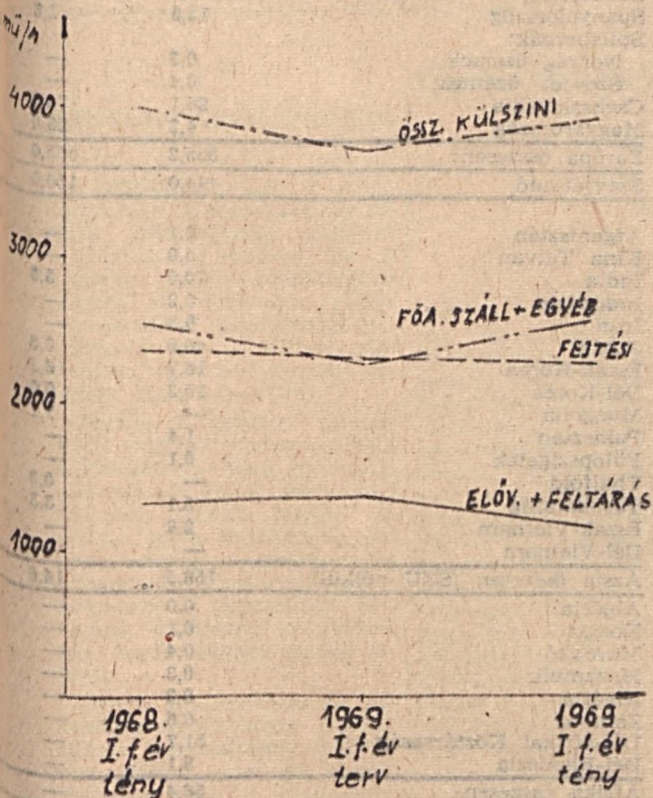
A nyugat-német Hibernia AG, Herne, új kocszművet létesít 22 millió DM-beruházással, amely 1970-ben lép be évi 620 000 t kocsztermeléssel.

Brüsszelben, a Martime Canal mentén fekvő és korábban leállított 250-300 000 t év kapacitású „Cokeries du Brabant” nevű kocszüzemet — a kokszihiányra való hivatkozással — újra üzembe helyezik.

A kocsztermelésnek a megcsappanása bizonyítja, mennyire lényegtelenül válik az ár, amikor az ellátás veszélybe kerül. Ezt bizonyítja a portugál acélművek példája is, amelyek Ausztráliától vásároltak kocszzszenet 144 DM/t áron akkor, amikor a hasonló minőségű Ruhr-vidéki kocszzszen ára 91 DM/t.

(Glückauf, 1969. 15. szám.)

3. MŰSZAKGAZDÁLKODÁS

A teljesítmények alakulásánál egyenletes fejlődés csak a produktív vonalon tapasztalható. A frontfejtési, a földalatti és az összüzemi teljesítmények az előző időszak tényezőinél alacsonyabbak maradtak. A termelés-

romlásával a teljesítmény is. A munkahelyi, valamint a produktív teljesítmény és az összüzemi teljesítmény olloja az előző időszakhoz képest nem változott jelentősen.

Bemutatjuk fő fogyasztóinkat

A Dunai Vasmű

Bár a legutóbbi néhány év a bányászat helyzetét némileg megváltoztatta és az új gazdaságirányítási rendszer bevezetése a fogyasztókkal való kapcsolatot is módosította, melynek következtében vállalatunk és a Dunai Vasmű viszonya is kissé átalakult, a két vállalat kapcsolata mégis egészen különleges.

Az 1950-es évek első felében, hazánk nagy szocialista iparosodása idején nehéziparunk fejlesztése érdekében megkezdődött hazánk egyik legnagyobb vas- és acélművének építése. Magyarország vasércel nem rendelkezik — legalábbis az igényekhez képest alig számbajövő mennyiséggel — ennek nyersanyagbázisa a Szovjetunióból származó importra támaszkodik. A nyersvas gyártásnak az érc mellett a második legfontosabb alapanyaga a kohókocsz. A nagyolvasztók kocszellátásának biztosítása érdekében történt meg a mecseki szénmedence olyan nagyarányú fejlesztése, amely vállalatunk komlói területének mai kialakulását eredményezte.

Az 1950-es évek végeinek és a 60-as évek elejének iparpolitikája a mecseki kocszszellátó feltekészésként felhalmozódó kocszszén-üzemgyártás bázisává, sőt, nyugodtan állíthatjuk, a Dunai Vasmű célbányászata vágya kialakítani.

Ennek érdekében alakítottuk ki szénértékesítési politikánkat és ezzel együtt szén-előkészítő-műveinket.

Komlón, ahol a vízhiány vízmosó építésére nem adott lehetőséget, száraz szén-előkészítőmű létesült, amely csak előkoncentrátum előállítására alkalmas. Az itt gyártott kocszszén a Vasműben létesült szénmosó mossa le olyan minőségűre,

hogy az kohókocsz gyártására alkalmas legyen.

Ugyanez volt a helyzet a pécsi szénmosóban addig, amíg a rekonstrukciója el nem készült és alkalmassá nem vált kocszoló kamrába tölthető koncentrátum előállítására. Az eredeti tervek szerint itt minden kocszszellátó szénből két termék került volna csak előállításra: egy kocszkoncentrátum és melléktermékként eróművi kazánszén.

A pécsi és komlói melléktermékek felhasználására épült az új hőerőmű.

A legutóbbi évek megváltozott szénüzemeltetése miatt ez a kéttermékes elv nem tudott teljes egészében kialakulni és az azóta rekonstruált durvaszénmosókban mindkét szénelőkészítőműünkben háztartási szenet állítunk elő durvaszénünkkel.

Ez azonban nem okoz lényeges változást abban a helyzetben, hogy vállalatunk termelésének igen nagy részét (kb. 1/4 részét) — ezen belül pedig a legértékesebb termékeinket — a Dunai Vasmű veszi meg. A szén értékesítéséből fakadó árbevételünknek majdnem a felét tőlük kapjuk.

Az természetes, hogy ilyen szoros egymásrautaltság miatt a két vállalat igyekezett egymással jó kapcsolatba kerülni. Ez nem csak a hivatalos ténykedésekre szorítkozik, azaz nem csak a mennyiségi és minőségi átvételekkel kapcsolatos problémák rugalmas elintézését jelenti, hanem a két vállalat vezetősége között is hasznos és jó személyi kapcsolat alakult ki. Az időnként fellépő import és egyéb szénellátási nehézségeken a Mecseki Szénbányák, a nálunk jelentkező szállítási és egyéb gondokban a Dunai Vasmű, min-

dig kölcsönös előnyökre törekedve, igyekszik egymás segítségére sietni.

A Mecseki Szénbányák jövője szempontjából is meghatározó szerepe van a Vasműnek. A kohókocsz gyártás nem veszt a jelentőségéből a jövőben sem, és országunk egyetlen kohókocsz gyártó üzemé változatlanul hazánk egyetlen kocszszellátó szenet termelő bányavállalatára támaszkodik. A végleges távlati elképzelések most vannak kialakulóban. Ezek alapján azt mondhatjuk, hogy a Vasműnek eladott szén mennyisége csökkenni nem fog, sőt valószínűleg ennek bizonyos mértékű növekedése várható.

Szabados György

Érvényesül a csomagolt szén

A Ruhrkohlen-Beratung GmbH szénbányászati vállalkozás közlése szerint, néhány hónappal a „Hauspack” — házi csomag — bevezetése után a csomagolt háztüzelésű szénből a kereskedelem már 1 milliónál is több zacskót adott el. Ezzel valóra váltak a szénnek ehhez az új szállítási formájához fűzött várakozások. Az eddigi 31 kísérleti vállalkozóból — akik maguk töltik a zacskókat — időközben 400 kereskedő lett, akik a 81/3 kg-ot nyomó műanyagzsákocskákban díszesnet, tojás-, vagy dióbrickettel szállítanak vételeknek. A 81/3 kg súlyú azért választották egységül, mert 6 zsák egyenlő 1 mázsával, a házi szénellátás közismert egységével. A betöltés tehát sikeres; ezen felül könnyebbé válik mind a szállított, mind a felhasznált szén mennyiségének számbavétele. A „Házi csomag” könnyen kezelhető és könnyen hordható. Az időjárás- és szakadásálló műanyagzsákocskákban a szén tisztán kerül a pincébe, vagy a tárolókamrába, ahol 25 mázsa, ill. 150 zsákocská 1 m² területen maglyába rakható. Mivel a szén szennyezésmentes marad, egyéb anyagok is tárolhatók ott. A „Házi csomag”-ból a szén közvetlenül a kályhába önthető — bármilyen esetenkénti mennyiségben — s ilyenképpen még a szeneslapát is feleslegessé válik.

(Glückauf, 1969/14. sz.)

Kocszszurokból kocsz

A „Lummus Korp” (USA) cég befejezte azon befejezések első gépsorának építését, amellyel kocszszurokból kocszot állít elő (250 t/nap). A technológiát a cég saját, New Jersey államban lévő, kísérleti üzemében fejlesztette ki. Egy ilyen berendezés alkalmazásának hatékony-

konysága nem kétséges, ugyanis lehetővé teszi, hogy a kohászati üzemekben nagy mennyiségű melléktermékként felhalmozódó kocszszurokból egy sokkalta jobbminőségű, drágább terméket, kocszot állítsanak elő.

(Ugoly Ukrajni, 1969/4. sz.)

Üzemi pszichológiai bányabalesetek leküzdésére

Minden üzemenk — így a bányászati is — a teljesítmény, a gazdaságosság és a biztonság képezik az alapját. E három tényező összhangjának előfeltételeit a szervezés, a szerkezet és a személy képezik.

Annak ellenére, hogy a balesetek több mint 80 százalékát az emberi ténykedés csődje okozza, lélektani szempontból tekintetbe veendő, hogy a szervezési és műszaki intézkedésekre nagy figyelmet kell fordítani. A fokozott teljesítményi és biztonsági követelmények jó szervezést és előrelátó, megfontolt tervezést igényelnek. Utóbbinak értelmében a gépeket, berendezéseket és segédesszközöket alkalmazásuk, felépítésük és munkavédelmi tulajdonságaik vonatkozásában a technika legújabb állása szerint kell kialakítani és értékelni.

Az ésszerűsítést és gépesítést már a külszínen kell elkezdni, nehogy annak elmulasztása folytán fellépő zűrzavar az üzemen dolgozókat elkedvetlenítse. Ennek ellensúlyozására megfelelő intézkedésekkel pozitív alaphangulatot kell életre kelteni, vagyis a munkafolyamatok úgy alakítandók, hogy a hangulatra nyomástól ne hassanak. Külszíni üzemenkben az épületek és helyiségek építészetileg harmonikus kiképzésével, izléses és változatos színezéssel, az általános hangulat javítani lehet. Kedvező pszichológiai hatást

az erős és szükségtelen zajok, terhelő gázok, füst és por távoltartásával is elérhető. Mindezeket a követelményeket a föld alatti bányászati nehezebben lehet kielégíteni, mégis számos intézkedés szolgálhat a munkahelyek és munkakörülmények megjavítására.

Ezek közé tartoznak többek között: a vágatok, valamint rakodó- és buktatóhelyek jó megvilágítása, a gépek, mozdonyok és léghajók bemazolása világító festékekkel, kellően méretezett vágatszelvények, kifogástalan bányaklíma, valamint a veszélyes helyek megjelölése és mielőbbi megszüntetése.

Az emberek állandóan változó hangulata döntő szerepet játszik. A rossz hangulat, vagy türelmetlenség erőpazarlással jár, zavarják a nyugodt gondolkodást; és haszontalan mozdulatokhoz vezetnek, amelyek kedvetlenséget, bosszúságot és fájdalmat okoznak. A teljesítmény ilyenkor nem áll arányban a felhasználás erővel. Ennek megváltoztatására általában az emberek nem sok gondot fordítanak. A bosszus hangulatban végzett munka fokozott erőfeszítést követel és amellyel még hibás is lehet. Az ilyen tartós állapot korai kimerüléshez, hanyatláshoz és végül megbetegedéshez vezet. Az üzemi pszichológia legfontosabb feladata tehát a dolgozót céltudatos szervezési, műszaki és emberi előfeltételekkel arról meggyőzni, hogy mint embert tisztelik. Ennek eszközei az üzemi munkaközösségek belüli: a megértés, támogatás, nevelés és segítség pszichológiai adottságainak közvetítése. Az ember rossz hangulatát leginkább érvényesülési vágyának a kisebbségi érzésekkel történő megsértése okozza. Ezért minden munkatársnak alkalmas kell adni, hogy a munkafolyamatok vagy biztonsági berendezések megjavítására javaslatokat tehesen, amivel a becsapást dicsérettel, pénzjutalmakkal és versenyekkel együtt felkelthetjük. Egyetlen elismerés többet ér, mint tíz rosszallás. Minden munkatársat szóban, írásban vagy üzemlátogatással az egész üzemenetről tájékoztatni kell. Személyes és családi gondjai iránt részvételt kell viseltetni. Az üzemi vezetőknél és közvetlen munkatársainál a dolgozóknál a munka és biztonság szerinti gondolkodást kell meghonosítani, ezzel a kedvetlenséget kiküszöbölik és a munka-

kedvet fenntartják. Pszichológiai intézkedések hatására az ember — különösen, ha társainak megmentéséről van szó —, utolsó erejét is hajlandó feláldozni és a kimerülésig dolgozni. Az ilyen túlterheléseket normális viszonyok között mértékletes és humánus követelésekkel kell elkerülni, nehogy az ember visszaélésszerű kihasználására kerüljön sor.

Beigazolódott, hogy a napi teljesítménygörbe reggeltől délig növekedést, délután csökkenést mutat, majd rövid emelkedés után, estétől éjfélig ismét állandó esést mutat. A késő délutáni és éjszakai munkaközpontban a balesetek halmozódásáról lehet beszámolni. A heti teljesítménygörbénél hirtelen viszonylag gyenge teljesítmény állapítható meg, ezt követően lassú emelkedés ta-

saját maga, vagy előjárói útján segítsen. Ezzel a kedvetlenséget munkaképváltja fel.

A dolgozók az üzemi viszonyok helyes megítélésében a felügyeletnek és a csapatvezetőknek komoly segítségére lehetnek. Utóbbiak kellő iskolázottság esetén értékes tájékoztatást adnak a felügyeletnek munkatársaik beállított-ságáról, képzettségéről, továbbtanulásuk szükségességéről, anyagi helyzetéről, családi viszonyairól, valamint a szakszerű és biztonságos munka vonatkozásában tanúsított magatartásukról. A felügyelet és a csapatvezetők, vagy előjárók közötti jó viszony lehetővé teszi megfelelő intézkedések idejében történő kiadását. A csapatvezetők gondos kiválasztása fontos követelménye a biztonságos üzemi vezetésnek. Ennek elsősorban a szilárd jellemre, a szakszerű-

si eljárások, új gépek vagy készülékek alkalmazása előtt, esetleges beindítási nehézségeknél vagy üzemzavaroknál és baleseteknél is szükséges, pszichikailag helyes módon, a munkacsoportokat kioktatni. A véleménynyilvánításokat szorgalmazni és értékelni kell. Minden résztvevőnek azt a benyomást kell kapnia, hogy véleményét értékelik, vagy elismerik. Így a tanuló, tanítók, kiképzők és a felügyelet összedolgozása biztosítva van.

A bányászhatóság képviselőinek, szakhivataloknak és üzemi vezetők képviselőinek részvételével emeli a vizsgák és előadások jelentőségét. Az ügyes szakembert az üzemen a szakszerű munka, munkabiztos gondolkodás és magatartás, valamint a tisztesség jellemzi. A kiképzésnél és továbbképzésnél rá kell mutatni a tulajdonságok fontosságára és

ségre és a jó emberismeretre kell tekintettel lenni.

A biztonsági szolgálat nem lehet az üzemi vezetéssel, felügyelettel és csapatvezetőkkel mellrendelt szerve, hanem az „üzemi front” egy része kell legyen. A balesetelhárítási és biztonsági személyzet a felügyelettel és a csapatvezetőkkel a biztonsági körülmények kialakításában hatáskörrel támogatják.

A pszichológiai intézkedések semmi esetre sem történhetnek séma szerint. Azokat mindig a különböző körülményeknek figyelembevételével kell megtenni.

Az üzemen dolgozók kevés kivétellel mind férfiak, akik a családi és munkakörben, valamint szabad idejükben rendezetten akarnak élni. Ha ezen tényezők valamelyike tartósan meg van zavarva, akkor lehangoltság folytán hibás munkára és elégtelen teljesítményekre kerül sor. Ezekről az emberekről a vállalkozónak kell gondoskodnia, hogy azok is jó üzemi légkörben dolgozhassanak. A dolgozónak azonban az üzemi belső rendjéhez kell férfias magatartást tanúsítani. Személyes nézetét minden dolgozónak az összesség akarata alá kell rendelnie. Minden dolgozónak

igyekeznie kell, hogy a maximális teljesítményeket minimális munkaráfordítás, valamint betegség, vagy baleset okozta legkevésbé káros és mellett tudja elérni.

Az ember és akarata tehát a teljesítménynél és a veszély elhárításánál döntő szerepet játszik.

Az üzemi dolgozóknak gondolataikat maradéktalanul a munkafolyamatokra kell összpontosítani, és a kedvetlenséget félre tolvá, egyéni felelősségükől áthatva kell dolgozni. E szellemi beállítottság esetén fennáll az összhang a csapatvezetőkkel, a felügyelettel, az üzemi vezetéssel és magukkal az üzemi viszonyokkal.

A teljesítményfokozásra és az emberi csőd felszámolására irányuló nevelés a kiképzéssel kezdődik és azt a továbbképzéssel folyamatosan ki kell egészíteni. Ennek sokoldalúnak, alaposnak és üzemszerűnek kell lenni, hogy az üzemen végzendő további nevelőmunkának szilárd alapot nyújtson. Minden nevelőnek egy személyben szakembernek, pedagógusnak és emberbarátnak kell lennie.

A továbbképzést — tekintettel a bányászati gépesítésére — a felügyeletre is ki kell terjeszteni és főtisztviselő, körzeti és funkcionális aknász, valamint egyéb felügyeleti személyek szerint felosztva, foglalkozási csoportokba beosztva kell végezni. De új munkahelyek beindítása, új fejte-

ki kell hangsúlyozni, hogy a cél mindenkor a megfelelő embernek a megfelelő munkahelyen történő alkalmazása.

A gondolkodás, érzékelés és akarat csődje többnyire a dolgozók megbetegedéséhez, üzemi viszonylatban esetleg halálos balesetekhez vezet. A bányászhatóság, üzemigazgatóság és üzemi képviselő bizalmas összedolgozása révén sikerült az elmúlt években többnyire a mindennapi gondok és halálos balesetek közti pszichológiai összefüggéseket kideríteni.

A ki- és továbbképzésnél a törvények, rendeletek, irányelvek és jegyzőkönyvek ismereténél kellő pszichológiai jártasságot kell tanúsítani. Az egyes paragrafusokat a mindennapi életből vett példákkal kell pszichológiai képességgel rendelkező felügyeleti személyek által tantételekként oktatni. Az üzemi előjárók és hatósági hivatalok tekintélyét meg kell óvni, ezért a törvényeknek és előírásoknak komoly megszegőit komoly esetekben meg kell büntetni.

A dolgozókat fény- és hangjelzésekkel közvetlenül is lehet az előírásokra és veszélyekre figyelmeztetni. Ilyen berendezések a hangszórók, vagy filmelőadások az öltözőkben, világítóudvarokban és rakodókön, baleseti táblázatok, fallajzók, tiltótáblák és feliratok. A hosszabb időn át végzett balesetmentes munkaként célszerű pénzjutalmakat kiutalni.

Az emberek irányításában és a velük való

bánásmódban történő kiképzés és műszaki főiskolák, egyetemeken és szakiskolákban mind szükségesebbé válik. Ennek megvalósítása megkönnyítené az emberek pszichológiai kezelését az üzemi vezetőkben,

valamint a csapatvezetők és bányászok lelki és szellemi kioktatását. A pszichológiai balesetelhárítás szorgalmazása a bányászhatóságnak is elengedhetetlen segítőtársa.

Eredményesnek bizonyultak az aknaüzemek vezetőivel és azok munkatársaival folytatott olyan igazgatósági megbeszélések, amelyek a balesetek leküzdésével kapcsolatos problémák széles körű megvitatására kerültek sor. Az érdekeltekkel folytatott egyedi megbeszélések is célravezetőek voltak. Üzemi bejárásoknál, balesetek megtárgyalásánál, előadásoknál és egyéb üzemi rendezvényeknél a pszichológiai követelmények figyelembevétele mindig eredményes.

(Schägel u. Eisen, 1969/1.). (Bányászati Gazdasági Tájékoztató, 1969/3.).

AZ ÚJ ERŐMŰVEK 75%-A SZÉNBAZISON

Az NSZK-ban a barnaszén tüzelésű hőerőművek jelenleg 8500 MW kapacitása 1972-ig 11 000 MW-ra emelkedik. A barnaszénből történő áramelőállítás súlypontja továbbra is a Rajna-vidéki barnaszénmedence marad. Az ebben a legnagyobb európai energiaközpontban üzemelő barnaszén-erőművek teljesítménye a jelenlegi 6300 MW-ról a legközelebbi 3 évben 8000 MW-ra emelkedik.

Ehhez a Rajna-vidéki barnaszénbányák a jelenlegi 1968 évi 53 millió tonnás kazánműködésüket 1972-ig legalább 70 millió tonnára kell hogy növeljék. A szén jelenleg az áramelőállításban messzemenően a világ legfontosabb energiabázisa. Ez a megállapítás a világ összes ipari államára érvényes. Évről évre több áramelőállító szén-erőművet létesítenek, melyekben később más energiahordozók is felhasználhatók. Ezek az új létesítmények garantálják, hogy a világ erőmű-szénigénye a legközelebbi 30 évben nem hogy nem fejlődik vissza, hanem — ellenkezőleg — minden valószínűség szerint még tovább emelkedik, függetlenül a magenergia várható fejlődésétől. Mint a Német Erőművek Szövetségének évi közgyűlésén jelentették, az NSZK-ban az atomerőművek teljesítménye 1975-ig 6—8000 MW-ot fog kitenni, ami az akkori időpontnál meglevő áramfejlesztési kapacitásának 10%-os részarányának felel meg. Az OECD-államok által levezetett vizsgálat szerint az OECD európai államaiban 1971-ig az újítandó erőművek kapacitása meghaladja a 80 000 MW-ot, ezek 75%-a klasszikus erőmű, amelyek szénbázison alapszanak. (Glückauf, 1969/15. sz.)

LAPSZEMLE

A világ széntermelése 1968. Országoként, földrészekenként

Országok, földrészek	Kőszén	Barnaszén
NSZK	112,0	101,5
NDK	1,8	247,2
Albánia	—	0,3
Belgium	14,8	—
Bulgária	0,5	23,3
Dánia	—	1,0
Franciaország	41,9	3,2
Görögország	—	5,6
Nagybritannia	166,7	—
Irország	0,2	—
Olaszország	0,4	1,7
Jugoszlávia	0,9	25,9
Hollandia	6,7	—
Ausztrália	0,0	4,2
Lengyelország	128,6	26,9
Portugália	0,4	0,0
Románia	6,7	7,8
Svédország	0,0	—
Spanyolország	12,5	2,3
Spitzbergák:		
Norvég üzemek	0,3	—
Szovjet üzemek	0,4	—
Csehszlovákia	26,1	74,8
Magyarország	4,2	23,0
Európa összesen:	525,2	555,0
Szovjetunió	444,0	150,0
Afganisztán	0,1	—
Kína	5,0	—
Taivan	70,0	3,0
India	0,2	—
Indonézia	0,2	—
Irán	0,3	—
Japán	46,6	0,3
Észak-Korea	16,7	6,5
Dél-Korea	10,2	0,0
Mongólia	—	1,1
Pakisztán	1,4	—
Fülöp-szigetek	0,1	—
Thaiföld	—	0,3
Törökország	5,1	3,3
Észak-Vietnam	2,8	—
Dél-Vietnam	—	—
Ázsia összesen (SZU nélkül)	158,5	14,6
Algéria	0,0	—
Kongó	0,1	—
Marokkó	0,4	—
Mozambik	0,3	—
Nigéria	0,2	—
Zambia	0,6	—
Dél-afrikai Köztársaság	51,7	—
Dél-Rhodézia	3,1	—
Afrika összesen	56,4	—
Grönland	0,0	—
Kanada	7,9	2,0
Mexikó	2,2	—
USA	500,4	4,5
Észak-Amerika összesen:	510,5	6,5
Argentína	0,5	—
Brazília	4,6	—
Chile	1,5	0,0
Kolumbia	3,1	—
Peru	0,2	—
Venezuela	0,0	—
Dél-Amerika összesen:	9,9	0,0
Ausztrália	41,6	23,0
Új Zéland	0,6	1,7
Oceánia összesen:	42,2	24,7
Világ összesen:	1746,7	750,5

SZERKESZTI

A MECSEKI SZÉNBAZÁS IGAZGATÓSÁGÁNAK SZERVEZÉSI OSZTÁLYA

Szakszervezeti tudnivalók

Mit jelent az, hogy a szakszervezetek szervezik, nevelik a dolgozókat a szocializmus építésére?

A szocializmus olyan társadalom, amely a tömegek tudatos, aktív cselekvését igényli. Építésének lényegesen sajátossága, hogy mindenki aki jól dolgozik, hozzájárul az új társadalom megalkotásához. A dolgozó tömegek alkotó erejének kibontakoztatása a mi társadalmunkban természetesen nemcsak a szakszervezetek feladata.

A tömegaktivitás széles körű tárgyi feltételeit a szocialista állam teremti meg, a termelés, a gazdálkodás megszervezésével, a szükséges tényezők biztosításával, a gazdaság helyes tervezésével és irányításával.

De ha adott a párt vezetése és adottak a gazdálkodás feltételei, e biztos alapokon a szakszervezet képes elősegíteni a leginkább a tömegek termelési és társadalmi aktivitásának, tudatos cselekvésének napról napra történő megvalósulását, mivel éppen a munka, a termelés, az ügyintézés területén kötik össze a pártot a tömegekkel. Mindenütt rendelkeznek szervezetekkel, ahol az anyagi javak termelése, irányítása folyik. Szervezetei alkalmasak arra, hogy széles körű mozgósító tevékenységet fejtsenek ki. Ennek során megértetik a gazdasági, termelési és az egyéb feladatok fontosságát, magyarázzák a megoldás módszereit. Eközben kezdeményeznek, kutatják azokat az embereket, akik a legalkalmasabbak a feladatok példamutató elvégzésére. Egyengetik az egyéni és csoportos kezdeményezések útját, szervezik a szocialista versenyvállalásokat, segítik azok teljesítését, az újítók és a feltalálók mozgalmát. Munkabizottságaik segítségével tízezreket aktivizálnak, látják el konkrét feladatokkal. E bizottságok pedig újabb tíz- és százazrekre hatnak szervező és mozgósító tevékenységükkel.

E tömegeket átfogó és mozgató munka fő ereje abban rejlik, hogy olyan emberek végzik, akik meggyőződésből, öntudatból, jó példával előljárva, képesek magukkal ragadni a többieket. Az önzetlen szakszervezeti társadalmi munka egyik fő alakja a szakszervezeti bizalmi. Személyes példája, kezdeményező, segítőkészsége fontos hozzájárulás a dolgozóknak a szocializmus építésére történő mozgósításához.

MI A KÖLSZONHATÁS AZ ERDEKVEDELEM ÉS A NEVELÉS KÖZÖTT?

Minden bizalmival előfordul, hogy megkeresi csoportjának egyik tagja, elmondja családi gondjait, problémáit, felvázolja nehéz anyagi helyzetét. Nem mondja ki, de a bizalmi sejti, hogy segítyt

szerezne. A bizalmi megnyugtatta, majd utánajár ügyeinek, és elintézi számára a segítyt.

Világos, hogy a bizalmi ezzel eleget tett a szakszervezetek érdekvédelmi szerepének. De gondolt-e arra, hogy ez egyszersmind a dolgozó nevelése irányába is hatott? Mert nyilvánvaló, hogy az érdekvédelemmel kapcsolatos tevékenység minden körülmények között hatást gyakorol a dolgozó tudatának, gondolkodásának fejlődésére is. Ha igazságos, jogos ügyet képvisel s intéz el, nevelőhatása jó. Ha nem sikerül elintéznie, vagy nem tartja helyesnek elintézni, és erről nem tudja a hozzáfutó dolgozót meggyőzni, magatartásának hatása rossz.

BRIGÁDNAPLÓ

Az elhatározást tett követte

A Horváth József vezette Kossuth-bányai izsapoló körlet naplója új vállalkozást rögzít az I. oldalon. A körlet kollektívájá határozatban szögezte le, hogy az 1969-es gazdasági évben benevez a szocialista körlet megtisztelő cím elnyeréséért folyó mozgalomba.

Juhász Gyula egyik örökzöld versének idézete került a versenyszöveg alá — kifejezésre juttatva, hogy a közös erőfeszítések, a közös összefogás révén akarják elérni céljukat.

Az elhatározást tettek követték! Az izsapoló körlet — a négy termelőegység versenyeiben — az I. negyedévben

még csak a III. helyen található, de a következő három hónap végén már a II. helyen végzett. A júliusi értékelés után körletnaplójukban ezeket olvashatjuk: „Az összefogás, az akarat meghozta gyümölcsét. Az I. negyedévhez viszonyítva egy hellyel előbbre léptünk. Ez annál inkább értékes, mert a társkörletek is több pontot szereztek, mint az év első negyedében. A II. hely elérésével 3000 forint jutalom-

ban részesült a kollektíva. Ez az összeg képezi a körlet pénzalapját, amely a közös rendezvények fedezését segíti. A II. negyedév lendülete és az elért szép helyezések adjon minden dolgozónknak erőt a további versenyhez!” A körlet júliusi-augusztusi eredményei is nagyszerűek. Masszóval: tevékeny részesei annak a sikernek, miszerint Kossuth-bánya most is maradéktalanul eleget tesz termelési előirányzatának.

Fellendülőben a szénelővájó-brigád

A Zobák-aknai 754-es szénelővájó brigád 1966-ban bontott zászlót. Az első két évben nem sok jót mondhatott magáról a csapat. A termelési mutató még valahogy elfogadható volt. A brigádmozgalom másik két célkitűzése: a szocialista módon élni és tanulni jelszó nemegyszer csorbát szenvedett.

1967-ben Eger János került a brigád élére, aki elődjétől azért vette át a váltóbotot, mert Tamás Pál hosszantartó betegségben szenvedett. A tavalyi esztendő fordulópontot hozott, idén

pedig további javulás tapasztalható. Brigádnaplójuk részletesen foglalkozik a 19 fős kollektíva egyéni és közös vállalkozásával.

Ami azt illeti, a termelés frontján 1969-ben szinte minden hónapban jóval százszázalék felett dolgoztak, csak júniusban (99,5 százalék) és augusztusban (98,8) maradtak adósak. Az egyéni vállalkások teljesítésénél is pozitív változásról számolhattunk be, azzal a megjegyzéssel, hogy ezeket a tényeket a brigádnapló nem tükrözi kellően...

Az Ulmer-brigád dicsérete

A Béta-aknai Ulmer Antal feltároló szocialista brigád hosszú évek óta eredményesen munkálkodik. Amikor egy-egy év befejeztével az értékelést megejtették, a csapat szorgos bányászai kérdés nélkül rögzíthették: ismét teljesítettük vállalásunkat, s újból benevezhetünk a szocialista brigádversenyebe.

Az eddigi jelentések és összesítések szerint az idén sem lesz másként! A brigádnapló hűen tükrözi, hogy ebben az esztendőben is becsülettel helytállnak. Bizonyítékul hadd említsünk meg két momentumot. Az

egyik: a termelésnél felévesztve átlagban 112 százalékos érték el, s azóta is hasonló eredményekkel dolgoznak. A másik: minőségi munkájukért elismerést kaptak a körzeti bányafelügyelőtől és a körlet vezetőjétől. Az sem közömbös: a közösségi élet, az egymás iránti tisztelet és megbecsülés jellemzi a brigádtagokat. A brigádnaplóban történt augusztus 12-i bejegyzés idézete: „Gratulálunk a brigád eredményes munkájához és kívánom, hogy a továbbiakban is ilyen egységes legyen a kollektíva. — Hudacsek Lőrinc körletvezető.”

Granyák Mihály vájár kiválóan teljesíti napi feladatait. Emellett 280 óra társadalmi munkát végzett az idén. (Foto: Bosnyák M.)

BETHLEN GRÓF INDOKOL

GR. BETHLEN ISTVÁN MINISZTERELNÖK: T. Nemzetgyűlés! A szénellátás az ország közgazdasági életének úgyszólván a gerince. Ha az országot kellő mennyiségben szénrel el tudjuk látni, abban az esetben a közgazdasági életünk, ha nem is teljesen biztosítva, de annak menete némiképp biztosítva lehet.

Sajnos, a magyar szénbányák még ma sincsenek abban a helyzetben, hogy az ország szükségletét teljes mértékben fedezzék. Ennek folytán az ország egyik legnagyobb érdeke, hogy a széntermelés fokoztassék, hogy a hazai vállalatoknak legalábbis túlnyomó többségét, a vasutat s b., hazai szénrel tudjuk ellátni.

Ennek a szénellátásnak érdekében és általában a szénellátás biztosításának érdekében adtuk ki annak idején, 1920-ban, azok a rendeletek, amelyekre a t. képviselő úr hivatkozott.

Tényleg ezen három rendelet között van egy: a 709. számú rendelet, amelyet Rau Gottlob, a szénügyek kormánybiztosa adott ki, s amely a szénbányamunkásokra nézve bizonyos megkötöttséget jelent. Azonkívül van az a két másik rendelet, amelyekre a t. képviselő úr hivatkozott: az egyik, amely a hármas kormánybiztoságot létesítette, a katonai kormánybiztoságot, azután a szénelosztó kormánybiztoságot, végül van egy harmadik, kisebb jelentőségű rendelet, amely az általam említett rendeletek, amelyet Rau Gottlob, a szénelosztó kormánybiztos adott volt ki, módosítja, illetőleg kimondja azt, hogy csak bizonyos esetekre vonatkozik ez a rendelet, amikor ti. kisebb szénbányákról van szó. Már

Gyevi Károly:

Gyalázatos rendszer volt

A mecseki bányamunkások élete a Tanácsköztársaság leverése után

most az a kérdés, hogy szükség van-e ezen rendeletek fenntartására, igen vagy nem. Sajnos, nem vagyok abban a helyzetben, hogy ebben a tekintetben a t. képviselő úrral egyetérthessek. Talán az egyik rendelet meg is volna szüntethető, az a rendelet, amely katonai szénkormánybiztos rendelt ki; de ezzel lényeges változás a bányamunkások életmódjában és életviszonyaiban még nem létesül. A kormány maga már foglalkozik ezzel a kérdéssel, de nem tudom megígérni ennek a rendeletnek a visszavonását azért, mert ez még két reszorttárcának a belügyét képezi.

Ami a lényeges rendeletek, a 709. számú rendeletnek visszavonását illeti, úgy erre nézve azért nem tudok ígéretet tenni, mert nézetem és meggyőződése szerint ma még bizonyos fegyelmet a szénbányákban fenntartanunk kötelességünk.

(Nemzetgyűlési Napló, XII. kötet. 430—481. l. 1921. augusztus 13.)
Világos tehát a gróf úr álláspontja. Nemcsak hogy enyhíteni nem lehet a szigorításokat, nemcsak hogy visszavonni nem engedi a militarista szellemű bányarendeleleteket, hanem még fenyegetőzik is. Megkísérelt megremíteni a nemzetgyűlést azzal, hogy vesztélybe kerül az ország, megbenul az élet, ha „bizonyos fegyelmet a szénbányákban” nem tudnak fenntartani.
És ha most, megfelelő történelmi távlatból vizsgálva jól átgondoljuk az urak helyzetét, a saját érdekeik szem-

pontjából nézve, igazat is kell adnunk nekik.

A munkásosztály ugyanis nem nyugodott bele hatalma elvesztésébe. Semmiféle osztály, ha sikerült megszereznie az államhatalmat, nem adta át azt önként soha a történelem folyamán más osztályoknak. Mindig kényszerrel, erőszakkal vették át tőle az ugyancsak hatalomra törekvő más osztályok. A munkásosztály — és annak jelentős csapata a bányászok — is szervezkedett, megkísérelte a megbukott Tanácsköztársaságot újra létrehozni. Az imperialista túlerő és a munkásmozgalomban jelentkezett árulás meggyűlöltette ezeket a törekvéseket. A féherterror nem teketóriázott. Kiméltelenül leszállt a kommunistákkal, a baloldali szocialdemokratákkal és az értelmiségnek minden mozgalmával, ha csak minimálisan demokratikus eszméket és törekvéseket is észlelt soraikban.

A fegyveres terrorcsapatok akcióit úgyes párosították a besúgó és munkásárulók provokációival. Feketelisták, katonai személyzeti parancsnokok, bércsökkentések, botbűntetés, május elseje megünnepelésének betiltása, a csendőrség mozgósítása, bányászok hadbírósgá elé állítása, dohos, pordrós kukoricaiszt kiutalás fizetéségül, detektívok beépítése a bányászok soraiba — mind az ellenforradalom bevált eszköze volt.

A bányamunkásság elleni megtorlást a durva és finomabban eszközözök ügyes kombinációjával fokozták. Horthyt és darutallos legényeit nem

nyugtalanította a munkásság nyomora. Nem izgatta a bányászok fenyegető fellépése. Semmibe vették a tömegek követeléseit. Politikai követeléseit lomosolyogták, gazdasági követeléseit elutasították, nem teljesítették.

Amikor az idegen csapatok jelenléte miatt kockázatos lett volna fegyveresen felkelni az ellenforradalmi rendszer ellen, a munkás-szövetségek megkíséreltek intepellációkkal és beadványokkal enyhíteni valamit a munkások helyzetén. A Magyarországi Bánya és Kohómunkások Szövetsége több ízben is kérvényeket írt a horthysta rendszer vezetőihez. Kérte, hogy enyhítsenek a bányászok helyzetén. Vázlották, hogy tömegek elvándorlásra készül a bányázemekből. Leírták, hogy a széntermelés csökken s hogy a bányászok katonai közigazgatás alá helyezése sérti a bányászok emberi öntudatát.

Se Horthy, se rendszerének szolgálói nem törődtek ezzel, hiszen egész hatalmuk a munkásokkal szembeni értetlenségre és közömbösségre, a dolgozó emberek iránti megvetésre épült.

TESTI BANTALMAZÁS, 12 ÓRAS MUNKAI DŐ

Erdemes elolvasni egy részletet a Bánya- és Kohómunkások Szövetsége egyik leveleiből, amely hitelesen tükrözi az akkori állapotokat.
„Főméltóságú nagybányai Horthy Miklós Úr, Magyarország Kormányzójának, Budapest.

nekik azt, hogy legelőmőbb jogokkal élhessenek. Ugy, hogy nem mernek felszólalni, még akkor sem, ha keresetükben megrovidítik őket, vagy bármely súlyos visszaélést követnek el velük szemben. A bizalmi férfiak nem járhatnak el munkatársaik érdekében, mert szintén ki vannak téve bántalmazásnak. Napirenden vannak a lezáratások, amelyeket úgy alkalmaznak, hogy a rendes munkaidőt a bányában t. i. az illető pihenő idejét pedig a fogdában. Ezek az esetek az ország több bányatelepen fordulnak elő, ahol azután a munkásság a katonai vezetésben vele szembenálló ellen-séget lát.

A katonai vezetőségek újában Komlón, Szászváron, Nagymányokon és több borsodi bányatelepen elrendelték a külszínen a 12 órai munkaidőt és a bányában való váltást. Ez az intézkedés a munkásságra nézve súlyos sérelem és ellenkezik a békeszerződésnek erre vonatkozó kikötéseivel is, súlyosítja a helyzetet az a tény, hogy ezt a változást nem jóakarátú magyarazattal, hanem ütlegetésekkel és lezárással hajtják végre, így legutóbb a solgótárjani szénterületen Miszerján összeverték amiatt több munkást, végül lezárták őket, a fogdában többi lecsukott társaik enyhítették fájdalmaikat hideg vizes borogatással.

A munkásság nagyrészének hangulatában ez az eljárás oly nagyokú elkeseredést váltott ki, hogy ennek elmaradhatatlan következménye lesz a széntermelés nagymérvű csökkenése...

(Következik: A kormánybiztos senkit nem hallgat meg.)

